

1.1 Εισαγωγή – Ακαδημαϊκό Ιστορικό

Το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΠΑ.Δ.Α.) αποτελεί την εξέλιξη των Τμημάτων Πολιτικών Μηχανικών Τ.Ε. του Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ. και του Τ.Ε.Ι. Αθήνας, των παλαιότερων και μεγαλύτερων Τμημάτων Πολιτικών Μηχανικών της χώρας σε επίπεδο ΑΕΙ Τεχνολογικού Τομέα, με υψηλής στάθμης ακαδημαϊκό έργο, προσανατολισμένο στις ανάγκες της παραγωγής και της εφαρμοσμένης έρευνας και με εξαιρετική απορρόφηση των αποφοίτων σε όλο το φάσμα των μελετών, έργων, υπηρεσιών και διαδικασιών (έλεγχοι, διαδικασίες έγκρισης, αξιολογήσεις, εκτιμήσεις, πιστοποιήσεις, επιθεωρήσεις, πραγματογνωμοσύνες κ.ά.) του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα.

Σκοπός του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών είναι η παροχή υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης, μέσω προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών για την εκπαίδευση επιστημόνων ικανών να ερευνήσουν, αναλύσουν, σχεδιάσουν και εκτελέσουν άρτια τα έργα Πολιτικού Μηχανικού, ικανοποιώντας ταυτόχρονα τις σύγχρονες απαιτήσεις για βιώσιμη ανάπτυξη, οικονομία των κατασκευών, σεβασμό προς το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον και δια βίου γνώση. Σκοπός είναι επίσης, η ενσωμάτωση της αιχμής της έρευνας και της τεχνολογίας στο ακαδημαϊκό πλαίσιο δραστηριοτήτων του Τμήματος και η υλοποίηση της εκπαιδευτικής και ερευνητικής διαδικασίας με σύγχρονα εργαλεία και μεθόδους.

Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ) του οικείου Τμήματος είναι 5ετούς φοίτησης (10 ακαδημαϊκών εξαμήνων), 300 πιστωτικών μονάδων (ECTS), περιλαμβάνει Διπλωματική Εργασία και δυνατότητα Πρακτικής Άσκησης και οδηγεί στην απόκτηση Διπλώματος Πολιτικού Μηχανικού το οποίο, σύμφωνα με τη δομή και το περιεχόμενο του ΠΠΣ, αντιστοιχεί στις προδιαγραφές που τίθενται για το επίπεδο 7 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF). Ενσωματώνει δε, τόσο στα μαθήματα κορμού όσο και στα μαθήματα κατεύθυνσης (μετά το 6^ο εξάμηνο), τις τέσσερις (4) βασικές κατευθύνσεις της ειδικότητας Πολιτικού Μηχανικού, έτσι όπως αυτές έχουν έως τώρα καθιερωθεί στην Ελλάδα, δηλαδή τη δομοστατική, γεωτεχνική, υδραυλική και συγκοινωνιακή κατεύθυνση.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» (Ε.Π.ΤΕ.Π.Π.) του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών, της Σχολής Μηχανικών, εντάσσεται στο πλαίσιο των σκοπών και της γενικότερης αποστολής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΠΑ.Δ.Α.). Αποσκοπεί στην περαιτέρω προαγωγή της επιστημονικής γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και στην υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των διπλωματούχων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές με στόχο την περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, την υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των αποφοίτων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές που εμπίπτουν ή είναι συναφείς με την επιστήμη του Πολιτικού Μηχανικού και τις επιστήμες Περιβάλλοντος.

Το νομικό πλαίσιο επανίδρυσης του Π.Μ.Σ. βασίστηκε στις διατάξεις του Ν.4485/2017, της Υ.Α. 216772/Ζ1 (ΦΕΚ 4334/Β/12-12-2017) για τη σύνταξη του προϋπολογισμού και των αρθ.19 (παρ. 6, 7, 8) & 32 (παρ. 6) του Ν.4521 (ΦΕΚ 38/Α/2-3-2018).

Το Π.Μ.Σ. «Εφαρμοσμένες Πολιτικές και Τεχνικές Προστασίας Περιβάλλοντος» έχει επανιδρυθεί (ΦΕΚ 4626/Β/6-10-2021) και συνεχίζει ως αυτοδύναμο πρόγραμμα σπουδών την εκπαιδευτική λειτουργία του ομότιτλου, ομοθεματικού και ίδιων ECTS διδρυματικού Π.Μ.Σ. (ΠΑ.Δ.Α. – Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου) που λειτούργησε από το ακαδ. έτος 2014-2015 στο πρώην ΑΕΙ Πειραιά Τ.Τ. έως το ακαδ. έτος 2020-2021 στο Παν/μιο Δυτικής Αττικής και το οποίο είχε ιδρυθεί

το 2013 (βλ. Υ.Α. 117540/Ε5/2013, ΦΕΚ 2132/Β/28-8-2013), βάσει του Ν.3685/2008 και του από 3ο/2013 Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας (Ε.Π.Σ.) μεταξύ του ΑΕΙ Πειραιά Τ.Τ. και του Ευρ/κού Παν/μίου Κύπρου και εν συνεχεία είχε επανιδρυθεί βάσει του Ν.4485/2017, της Απόφασης 1483 (ΦΕΚ 3484/Β/21-8-18) και του αντίστοιχου Ε.Π.Σ. μεταξύ ΠΑΔΑ και ΕΠΚ.

Φοιτητές του ακαδημαϊκού έτους 2020-2021 και των προηγούμενων κύκλων του όμοιου και ομότιτλου διδρυματικού Π.Μ.Σ.–Ε.Π.ΤΕ.Π.Π. (ΦΕΚ 3484/Β/21-8-18 & ΦΕΚ 2132/Β/28-8-13) οι οποίοι δεν είχαν ολοκληρώσει τις σπουδές τους, εγγράφηκαν αυτοδικαίως στο αυτοδύναμο όμοιο και ομότιτλο ΠΜΣ με πλήρη αντιστοίχιση όλων των μαθημάτων τους. Διοικητικές, οικονομικές και διαχειριστικές εκκρεμότητες για την ακαδημαϊκή λειτουργία, τη φοίτηση, και τις σπουδές των φοιτητών και αποφοίτων του διδρυματικού Π.Μ.Σ.–Ε.Π.ΤΕ.Π.Π. (ΦΕΚ 3484/Β/21-8-18 & ΦΕΚ 2132/Β/28-8-2013) το οποίο επανιδρύθηκε και συνεχίστηκε εκπαιδευτικά με το αυτοδύναμο Π.Μ.Σ.–Ε.Π.ΤΕ.Π.Π. (ΦΕΚ 4626/Β/6-10-2021), μεταφέρονται και διεκπεραιώνονται από τα αρμόδια όργανα του ΠΑ.Δ.Α. και από το αυτοδύναμο – όμοιο και ομότιτλο – Π.Μ.Σ.–Ε.Π.ΤΕ.Π.Π.

1.2 Σκοπός και Αντικείμενο του Προγράμματος Σπουδών

Α. Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι η μεταπτυχιακή εκπαίδευση και έρευνα πολιτικών μηχανικών ή άλλων ειδικοτήτων μηχανικού ή επιστημόνων συναφών ειδικοτήτων ή συναφούς επαγγελματικής απασχόλησης πάνω σε ζητήματα που σχετίζονται με τις έννοιες – κλειδιά, τους μεθοδολογικούς άξονες και ιδιαίτερα με την εφαρμογή των τεχνικών, των τεχνολογιών και των πολιτικών περιβαλλοντικής προστασίας καθώς και με κοινωνικοοικονομικά, διαχειριστικά και θεσμικά ζητήματα που σχετίζονται άμεσα με τον περιβαλλοντικό σχεδιασμό και τις επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων υπό το πρίσμα που θέτει το πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ, Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης 6 έως 9 και 11 έως 15). Όλα τα προαναφερθέντα εμπεριέχονται και διατρέχουν πολλά από τα γνωστικά αντικείμενα, τις επιμέρους περιοχές ή κλάδους γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών του Τμήματος. Η εμβάθυνση στα αντικείμενα αυτά – όχι μόνο σε θεωρητικό αλλά ιδιαίτερα σε εφαρμοσμένο επίπεδο – αποτελεί βασικό εκπαιδευτικό και ερευνητικό προσανατολισμό του Προγράμματος που το διαφοροποιεί ουσιαστικά από όλα τα υπάρχοντα σήμερα μεταπτυχιακά προγράμματα που αναπτύσσονται στα Α.Ε.Ι. στον ευρύτερο τομέα των επιστημών του περιβάλλοντος.

Β. Παράλληλα, σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι η παραγωγή ενός εξειδικευμένου επιστημονικού δυναμικού με ικανότητες κριτικής αξιολόγησης και δεξιότητες εφαρμογής που θα μπορεί άμεσα να ενταχθεί στην αγορά εργασίας και να καλύψει την αυξανόμενη επαγγελματική ζήτηση που παρατηρείται διεθνώς σε αυτό το πεδίο, τόσο στον ιδιωτικό τομέα [μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων – Μ.Π.Ε., ειδική επιστημονική γνώση και συμβολή σε μελέτες πολεοδομικές, χωροταξικές και αναπτυξιακές (μελετητικά πτυχία κατηγορίας 27), πραγματογνωμοσύνες, πιστοποιήσεις, επιθεωρητές περιβάλλοντος, στελέχη επιχειρήσεων κ.λπ.] όσο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και στις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στελέχη υπηρεσιών, παροχή εξειδικευμένης τεχνογνωσίας ως ειδικοί επιστήμονες, συμβουλευτικές υπηρεσίες, νομοτεχνικό – νομοπαρασκευαστικό έργο, ελεγκτικοί μηχανισμοί, πιστοποιήσεις κ.λπ.).

Υπό αυτήν την έννοια, βασικός στόχος του Π.Μ.Σ. είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του επιστημονικού δυναμικού της χώρας και η παραγωγή στελεχών με εξειδικευμένες γνώσεις, στο επιστημονικό πεδίο του Προγράμματος, ικανών να καλύψουν με επάρκεια τις ανάγκες ιδιωτικών και δημόσιων επιχειρήσεων, οργανισμών και υπηρεσιών.

Γ. Ειδικότερα δε για τους πτυχιούχους/διπλωματούχους των Τμημάτων/Σχολών ειδικοτήτων Μηχανικού (αλλά και ειδικότερα για τους πολιτικούς μηχανικούς), το περιεχόμενο του Π.Μ.Σ. αποσκοπεί στο να διευρύνει σημαντικά το επαγγελματικό και επιστημονικό αντικείμενό τους, να τους προσφέρει το γνωστικό υπόβαθρο για να μπορούν να ανταποκριθούν στις αντίστοιχες ανάγκες της αγοράς εργασίας και της ακαδημαϊκής έρευνας και να διευρύνει τις θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις τους πάνω στην περιβαλλοντική διάσταση του σχεδιασμού και των κατασκευών και στους τρόπους προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στο επίπεδο των τεχνικών, των διαδικασιών και των πολιτικών εφαρμογής τους. Σημειώνεται δε, ότι για πολλές δεκάδες χιλιάδες μηχανικούς που οι ειδικότητές του σχετίζονται με τον κατασκευαστικό τομέα και ιδιαίτερα με το κτίριο, το ευρύτερο πεδίο των περιβαλλοντικών σπουδών αποτελεί τη σημαντικότερη συναφή επαγγελματική διέξοδο.

Δ. Τέλος, σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι να διευρυνθεί η εξωστρέφεια και η ακαδημαϊκή – ερευνητική εμβέλεια των μεταπτυχιακών σπουδών του ΠΑ.Δ.Α. γενικότερα και του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών ειδικότερα, δεδομένου ότι:

1ον: Το Π.Μ.Σ.–Ε.Π.ΤΕ.Π.Π. δεν απευθύνεται μόνο στους αποφοίτους του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών αλλά σε ένα μεγάλο, διεπιστημονικό εύρος πτυχιούχων/διπλωματούχων, στοιχείο το οποίο διευκολύνει την ανάπτυξη έρευνας με ευρύτερες διατομεακές προσεγγίσεις και συνέργιες (μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες, διδακτορικές διατριβές, προγράμματα κ.λπ.).

2ον: Η χρησιμοποίηση διδασκόντων και ειδικών προσκεκλημένων επισκεπτών από την ευρύτερη πανεπιστημιακή και ερευνητική κοινότητα και από το χώρο των τεχνοκρατών και των ανώτατων διοικητικών στελεχών που εκπροσωπούν διεθνώς τη χώρα, ενισχύουν την επιδιωκόμενη εξωστρέφεια κάθε ακαδημαϊκής μονάδας και «ανοίγουν» τις δυνατότητες συνεργασιών κατ'αντιστοιχία με τις κοινωνικές και παραγωγικές ανάγκες της χώρας (με κοινωνικούς φορείς, επιχειρήσεις, οργανισμούς κ.λπ.) ή ερευνητικών συνεργασιών σε επίπεδο προγραμμάτων και διδακτορικών διατριβών.

1.2 Μαθησιακά Αποτελέσματα

Κεντρική στρατηγική επιλογής του ΠΜΣ "Εφαρμοσμένες Πολιτικές και Τεχνικές Προστασίας Περιβάλλοντος" (ΕΠΤΕΠΠ) είναι να προετοιμάσει επιστήμονες που θα μπορούν να σχεδιάσουν μελέτες και να διαχειριστούν εφαρμογές στον τομέα της περιβαλλοντικής προστασίας, επιδιώκοντας τη διατήρηση ισορροπίας μεταξύ θεωρίας και πράξης. Ο σχεδιασμός του προγράμματος σπουδών ακολουθεί ένα μοντέλο εκπαίδευσης που συνδυάζει θεωρητικό υπόβαθρο με εξειδικευμένες τεχνολογικές γνώσεις.

Το ΠΜΣ δίνει έμφαση στην ανάπτυξη γενικών και εξειδικευμένων δεξιοτήτων, επιτρέποντας στους απόφοιτους να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις του επαγγέλματος. Οι απόφοιτοι εξοικειώνονται με την επίλυση ρεαλιστικών, σύνθετων και απαιτητικών προβλημάτων περιβαλλοντικής πολιτικής και προστασίας, εντός διεπιστημονικού πλαισίου, με την ανάληψη ευθυνών σε σύνθετες τεχνικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες καθώς και με τη διατύπωση και εφαρμογή νέων στρατηγικών για τη διαχείριση περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Πέραν των τεχνολογικών και επιστημονικών γνώσεων, το ΠΜΣ επιδιώκει την πολύπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των φοιτητών. Προσφέρει εκπαίδευση για τη διαχείριση ομάδων εργασίας, ενισχύει την επαγγελματική συνείδηση και ενθαρρύνει την ερευνητική σκέψη. Οι φοιτητές αποκτούν δεξιότητες που τους επιτρέπουν να αντλούν γνώσεις από διάφορα πεδία, να υιοθετούν καινοτόμες προσεγγίσεις και να αναπτύσσουν προτάσεις εντός του κοινωνικού, οικονομικού, νομοθετικού και δεοντολογικού πλαισίου του πεδίου της προστασίας του περιβάλλοντος.

Επιπλέον, οι απόφοιτοι αναμένεται να διαθέτουν δεξιότητες που επιτρέπουν την αντιμετώπιση προβλημάτων και τη διαχείριση ομάδων εργασίας σε περιβαλλοντικά ζητήματα, ενώ παράλληλα να μπορούν να επικοινωνούν τα συμπεράσματά τους με σαφήνεια και τεκμηρίωση, εξασφαλίζοντας κατανόηση από εξειδικευμένους ή μη εξειδικευμένους ακροατές. Αυτό περιλαμβάνει την ικανότητα κοινοποίησης σε επαγγελματικό περιβάλλον, συνεργασίας με εμπλεκόμενους σε κατασκευαστικές, διαδικασίες, καθώς και αποτελεσματική επικοινωνία με στελέχη δημόσιων ελεγκτικών μηχανισμών, ερευνητές, και άλλους φορείς που συμμετέχουν σε περιβαλλοντικά έργα.

Πιο συγκεκριμένα, μερικά από τα μαθησιακά αποτελέσματα που αποκτούν οι απόφοιτοι είναι:

A) Κατανόηση βασικών εννοιών σχετικά με την Κλιματική Αλλαγή, τις εκθέσεις της IPCC, τα αίτια της κλιματικής αλλαγής και τη σύνδεσή της με τη βιώσιμη ανάπτυξη, γνώση του ευρωπαϊκού και διεθνούς πλαισίου για την κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένης της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή, του πρωτοκόλλου του Κιότο, και της συμφωνίας του Παρισιού (COP 21), διάκριση των μηχανισμών του πρωτοκόλλου του Κιότο, του ευρωπαϊκού συστήματος εμπορίας ρύπων, πολιτικών μείωσης εκπομπών, περιβαλλοντικών επιπτώσεων, αξιολόγηση των πολιτικών προσαρμογής στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, ποσοτική εκτίμηση της μείωσης εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από πολιτικές μετριασμού, χρήση μεθοδολογιών και λογισμικού της IPCC για τον προσδιορισμό εκπομπών αερίων θερμοκηπίου ανά πηγή, ανάλυση και υπολογισμός του ανθρακικού αποτυπώματος νοικοκυριού, εταιρείας, πόλης ή χώρας.

B) Κατανόηση των βασικών εννοιών της βιοποικιλότητας και της σχέσης της με πιθανά προβλήματα υποδομής σε περιοχές υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας, κατανόηση των συνδέσεων μεταξύ των οικοσυστημάτων, των ανθρωπογενών πιέσεων και των στόχων αειφορικής διαχείρισης, γνώση των εργαλείων πολιτικής για τη φύση σε Ελλάδα και ΕΕ και κατανόηση των προβλημάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή τους στην Ελλάδα, ανάλυση των πιθανών επιπτώσεων στο περιβάλλον και των συστατικών της βιοποικιλότητας, με προτεραιότητα στη διατήρηση σημαντικών ειδών, οικοτόπων και περιοχών, εφαρμογή βασικών εργαλείων προσέγγισης για την προστασία της φύσης και την αντιμετώπιση της απώλειας της βιοποικιλότητας, δημιουργία ενός ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης και αποκατάστασης της βιοποικιλότητας σε περιοχή με αναπτυξιακό έργο, όπως πχ ένα αιολικό πάρκο ή πάρκο φωτοβολταϊκών κ.α.

Γ) Γνώση πηγών ατμοσφαιρικής ρύπανσης, των μετεωρολογικών επιδράσεων, κατανόηση βασικών εννοιών ποιότητας ατμόσφαιρας και αντιμετώπισης ρύπανσης, γνώση πολιτικής βιομηχανίας και ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε Ελλάδα και Ε.Ε., κατανόηση νομοθεσίας και μεθόδων μέτρησης,

αντιμετώπιση θεμάτων ποιότητας αέρα, εθνικών ορίων εκπομπών, διάκριση πηγών ρύπανσης και σύνταξη εκθέσεων μετρήσεων.

Δ) Γνώση και κατανόηση των βασικών εννοιών και αρχών σχετικά με τα στερεά απόβλητα και τις διεργασίες επεξεργασίας τους, περιλαμβάνοντας είδη, κριτήρια κατηγοριοποίησης κ.λπ. τοποθέτηση των προβλημάτων της διαχείρισης αποβλήτων στο νομοθετικό πλαίσιο, ενώ περιλαμβάνει και την περιγραφή του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου σε επίπεδο ευρωπαϊκού και εθνικού δικαίου, καθώς και των σχετικών κανονιστικών διατάξεων, γνώση των νομικών υποχρεώσεων των επιχειρήσεων που ασχολούνται με τη διαχείριση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των νομικών εργαλείων για τη συμμόρφωση, συγκριτική αξιολόγηση μεθόδων και διαδικασιών διαχείρισης αποβλήτων, με σκοπό τη συμμόρφωση προς το ισχύον δίκαιο και την προοπτική της κοινωνίας "μηδενικών αποβλήτων", αναγνώριση και κριτική θεώρηση του κόστους που σχετίζεται με τη διαχείριση των αποβλήτων, ευαισθητοποίηση και αντίληψη περί πρόληψης της ρύπανσης, μείωσης του όγκου των αποβλήτων, ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης υλικών και ενέργειας, αξιολόγηση των τεχνολογιών σε σχέση με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και το κόστος, αναγνώριση και κριτική επεξεργασία ενός σύνθετου θεσμικού πλαισίου για τη διαχείριση των αποβλήτων, ικανότητα σύνθεσης και πρότασης αρχών για την βέλτιστη διαχείριση των αποβλήτων, βασιζόμενη στη διεθνή και ελληνική εμπειρία, κατανόηση βασικών αρχών ανακύκλωσης και τεχνολογιών ανάκτησης αποβλήτων, αναγνώριση νομικών υποχρεώσεων επιχειρήσεων με διευρυμένη ευθύνη παραγωγού, κατανόηση κόστους και υπολογισμός εισφοράς σε συστήματα διαχείρισης, γνώση τεχνολογιών, περιβαλλοντικών επιπτώσεων, και κόστους ανακύκλωσης, δεξιότητες ανάλυσης και επίλυσης θεσμικών και οικονομικών ζητημάτων, συγκριτική αξιολόγηση τεχνικών ανακύκλωσης και αρχών διαχείρισης, αξιολόγηση μεθοδολογιών συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης, αναγνώριση κρίσιμων προβλημάτων σε επαγγελματικές εφαρμογές, λήψη αποφάσεων και σύνταξη τεχνικών φακέλων για έγκριση συστημάτων ανακύκλωσης κ.α.

Ε) Γνώση των βασικών αρχών της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής και του πώς αυτές μπορούν να ενσωματωθούν στον σχεδιασμό κτιρίων, κατανόηση του κλίματος της περιοχής και προσαρμογή του σχεδιασμού ώστε να εκμεταλλεύεται τις φυσικές συνθήκες, ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας όπως το ηλιακό φως και ο άνεμος στον σχεδιασμό για ενεργειακή αυτάρκεια, βελτιστοποίηση της θερμικής απόδοσης του κτιρίου για εξοικονόμηση ενέργειας, χρήση φυσικών συστημάτων για εξαερισμό και σκίαση των χώρων, χρήση υλικών με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα και βιώσιμες μεθόδους κατασκευής, ενσωμάτωση φυτεμένων επιφανειών και πρασίνου στον σχεδιασμό για βελτίωση του περιβάλλοντος, χρήση συστημάτων παρακολούθησης για αξιολόγηση της επίδοσης και βελτίωση των αποτελεσμάτων, κατανόηση των κοινωνικών και πολιτιστικών πτυχών του βιοκλιματικού σχεδιασμού και προσπάθεια για ευαισθητοποίηση και αποδοχή από την κοινωνία.

Ζ) Κατανόηση των βασικών εννοιών της Ολοκληρωμένης Πολιτικής Προϊόντων (ΟΠΠ) και των σχετικών εργαλείων, όπως κρατικές ενισχύσεις, εθελοντικές συμφωνίες, οικολογική σήμανση, οικολογικός σχεδιασμός, Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις και πράσινη τεχνολογία, κατανόηση των συνδέσεων μεταξύ των εργαλείων ΟΠΠ που επηρεάζουν την αγορά και το περιβάλλον όπως η ευαισθητοποίηση των καταναλωτών, γνώση των εργαλείων ΟΠΠ, καθώς και των επιπτώσεων της μη εφαρμογής τους στην αγορά και το περιβάλλον, ανάλυση και αξιολόγηση των επιπτώσεων από τη μη εφαρμογή των εργαλείων ΟΠΠ στην αγορά και το φυσικό περιβάλλον, καθώς και αναγνώριση της ανάγκης για την εφαρμογή της στρατηγικής της ΕΕ, εφαρμογής των βασικών

εργαλείων της στρατηγικής της ΟΠΠ, συμπεριλαμβανομένης της αρχής "ο ρυπαίνων πληρώνει", της επιλογής των καταναλωτών και του οικολογικού σχεδιασμού των προϊόντων, συνεργασία και συνδιαμόρφωση τεχνικών προδιαγραφών για την προμήθεια προϊόντων ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων περιβαλλοντικών κριτηρίων, με στόχο την ενίσχυση της περιβαλλοντικής διαχείρισης, διαμόρφωσης στρατηγικών ενημέρωσης για πιθανούς προμηθευτές, παρόχους υπηρεσιών ή αναδόχους, σχετικά με τις δυνατότητές τους για χρήση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης και τη σύνταξη δηλώσεων συμμόρφωσης κ.α.

Η) Συμμετοχή σε μελετητικές ομάδες για την κατάρτιση διαχειριστικών σχεδίων υδρολογικών λεκανών ή περιοχών, συμπεριλαμβανομένων απαραίτητων μέτρων για την προστασία και αειφορική διαχείριση των υδάτινων σωμάτων και υδατικών πόρων, για τη σύνταξη μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) και προκαταρκτικών περιβαλλοντικών εκτιμήσεων (Π.Π.Ε.) σχετικά με τις επιπτώσεις έργων και δράσεων στα υδάτινα σώματα, ανάλυση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας για την προστασία και διαχείριση υδατικών πόρων, αξιολόγηση του τρόπου σύνταξης υδρολογικών ισοζυγίων και τρόπους διαχείρισης του νερού με γνώση των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων, ανάλυση νομοτεχνικού έργου και εκπονούν προτάσεις σε επίπεδο εθνικού, περιφερειακού και τοπικού επιπέδου σχετικά με την υδατική πολιτική και τη διαχείριση υδατικών πόρων κ.α.

Θ) Κατανόηση ευρωπαϊκής και ελληνικής νομοθεσίας για την επεξεργασία υγρών αποβλήτων, γνώση ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών λυμάτων και λειτουργίας εγκαταστάσεων επεξεργασίας, ενημέρωση για ειδικές διατάξεις της νομοθεσίας σχετικά με τα υγρά από τουριστικές εγκαταστάσεις, διάκριση και αξιολόγηση χρήσης επεξεργασμένων λυμάτων για άρδευση, ορθολογική διαχείριση υγρών αποβλήτων και εκτίμηση βέλτιστης μεθόδου διάθεσης, ανάλυση κόστους εγκατάστασης επεξεργασίας και επιλογής του χώρου, συνεργασία με συμφοιτητές για διερεύνηση παραμέτρων επιλογής χώρου, παρουσίαση επιχειρημάτων υπέρ/κατά, και ανάλυση πλεονεκτημάτων/μειονεκτημάτων κ.α.

Ι) Γνώση περιβαλλοντικής αδειοδότησης, κυριότερων επιπτώσεων έργων, κατηγοριών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, και διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης, κατανόηση εθνικού και ενωσιακού νομοθετικού πλαισίου και νομικών υποχρεώσεων των επιχειρήσεων για περιβαλλοντική αδειοδότηση, γνώση στρατηγικής περιβαλλοντικής αξιολόγησης, διαδικασίας αξιολόγησης, και μεθόδων περιορισμού περιβαλλοντικών επιπτώσεων, κατανόηση νομικών υποχρεώσεων επιχειρήσεων σε σχέση με περιβαλλοντική αδειοδότηση, αναγνώριση περιβαλλοντικών επιπτώσεων έργων και εξοικείωση με μεθόδους υπολογισμού, ικανότητα αναγνώρισης και αντιμετώπισης περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε επαγγελματικό περιβάλλον, λήψη αποφάσεων και πρόταση περιβαλλοντικών όρων για έργα και δραστηριότητες, αξιολόγηση εναλλακτικών προτάσεων και σύνταξη τεκμηριωμένων τεχνικών φακέλων σύμφωνα με την νομοθεσία κ.α.

Κ) Κατανόηση των βασικών εννοιών που διέπουν το χώρο, καθώς και την ιστορική προέλευση των ορισμών Χωροταξίας και Φυσικού Σχεδιασμού, κατανόηση του τρόπου συγκρότησης των οικιστικών δικτύων, των σχέσεών τους με τα συστήματα συγκέντρωσης της παραγωγής, τα δίκτυα υποδομών και μεταφορών, διάκριση των πεδίων ρυθμιστικών επεμβάσεων σε διάφορα χωρικά επίπεδα και συγκριτική αντιπαράθεση μεταξύ τους, ανάλυση των χρήσεων εδάφους ως εικόνας των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και ως καταστατικό χάρτη του χωροταξικού σχεδιασμού,

συνεργασία για τη δημιουργία και παρουσίαση μελετών και εργασιών σχετικών με τα αντικείμενα του μαθήματος κ.α.

Λ) Ερμηνεία και σημασία κύριων θεσμικών εννοιών και ποσοτικών ή ποιοτικών δεικτών, όπως αυτοί ορίζονται από τη βασική πολεοδομική νομοθεσία και το κανονιστικό πλαίσιο της τρέχουσας εφαρμογής, γνώση των διαδικασιών μετασχηματισμού – εξέλιξης του πολεοδομικού περιβάλλοντος με έμφαση στις διαδικασίες αστικής ανάπτυξης της Ελλάδας και ιδιαίτερα της πρωτεύουσας, βασικές (διεπιστημονικές) έννοιες και τα εργαλεία του πολεοδομικού σχεδιασμού σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά και θεσμικά δεδομένα, στοιχεία απαραίτητα για την κατανόηση του ευρύτερου πλαισίου μέσα στο οποίο αναπτύσσεται το εφαρμοσμένο αντικείμενο του πολιτικού μηχανικού (δεδομένου ότι τα έργα πολιτικού μηχανικού αναπτύσσονται – σε μεγάλο βαθμό – στο αστικό πεδίο και αλληλεπιδρούν με τον πολεοδομικό σχεδιασμό και τη λειτουργία της πόλης), κατανόηση της μεθοδολογίας και του τρόπου ανάπτυξης μιας τεκμηριωμένης πολεοδομικής μελέτης καθώς και τις αναγκαίες έννοιες και τα εργαλεία των πολεοδομικών εφαρμογών σε σχέση και αλληλεπίδραση με το σύγχρονο γεωπολιτικό (ε.ε.), θεσμικό, επιχειρησιακό, περιβαλλοντικό, κοινωνικό και τεχνικό πλαίσιο του σχεδιασμού των αστικών παρεμβάσεων και των αστικών έργων υποδομής κ.α.

1.3 Σύνδεση των στόχων του ΠΜΣ με την αγορά εργασίας

Θεμελιώδης στόχος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) είναι η δημιουργία ενός εξειδικευμένου επιστημονικού δυναμικού με υψηλές ικανότητες κριτικής αξιολόγησης και πρακτικής εφαρμογής. Κεντρικός στόχος είναι η άμεση ενσωμάτωσή τους στην αγορά εργασίας, έτσι ώστε να ανταποκριθούν στις αυξανόμενες απαιτήσεις του επαγγελματικού τομέα σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό αλλά και παγκόσμιο επίπεδο. Αυτές οι ανάγκες αναδεικνύονται τόσο στον ιδιωτικό τομέα, όπως σε μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ειδικευμένη επιστημονική γνώση και συμμετοχή σε μελέτες πολεοδομικών, χωροταξικών και αναπτυξιακών θεμάτων, όσο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και στις υπηρεσίες που καλούνται να εφαρμόσουν τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ζητήματα διαχείρισης, σε ολόκληρο το φάσμα του περιβαλλοντικού αντικειμένου. Σε αυτό το πλαίσιο, ο κύριος στόχος του Π.Μ.Σ. είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του επιστημονικού δυναμικού της χώρας και η παραγωγή εξειδικευμένων στελεχών που να πληρούν τις ανάγκες του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, καθώς και των οργανισμών και των υπηρεσιών.

Ειδικότερα, για τους πτυχιούχους Μηχανικούς, και ιδίως τους Πολιτικούς Μηχανικούς, το περιεχόμενο του Π.Μ.Σ. στοχεύει στο να διευρύνει σημαντικά τις επαγγελματικές και επιστημονικές τους γνώσεις. Αποσκοπεί να παρέχει το απαραίτητο γνωστικό υπόβαθρο, επιτρέποντας τους να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της ακαδημαϊκής έρευνας. Παράλληλα, στοχεύει στο να εμπλουτίσει τις θεωρητικές και πρακτικές τους γνώσεις, εστιάζοντας στην περιβαλλοντική διάσταση του σχεδιασμού και των κατασκευών, καθώς και στους τρόπους προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στο επίπεδο τεχνικών, διαδικασιών και πολιτικών εφαρμογής.

Παράλληλα, το Π.Μ.Σ. είναι δομημένο με τρόπο ώστε ο απόφοιτος να μπορεί άμεσα να ενταχθεί στην αγορά εργασίας και να καλύψει την αυξανόμενη επαγγελματική ζήτηση που παρατηρείται διεθνώς σε αυτό το πεδίο, τόσο στον ιδιωτικό τομέα [μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων –

Μ.Π.Ε., ειδική επιστημονική γνώση και συμβολή σε μελέτες πολεοδομικές, χωροταξικές και αναπτυξιακές (μελετητικά πτυχία κατηγορίας 27), πραγματογνωμοσύνες, πιστοποιήσεις, επιθεωρητές περιβάλλοντος, στελέχη επιχειρήσεων κ.λπ.] όσο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και στις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στελέχη υπηρεσιών, παροχή εξειδικευμένης τεχνογνωσίας ως ειδικοί επιστήμονες, συμβουλευτικές υπηρεσίες, νομοτεχνικό – νομοπαρασκευαστικό έργο, ελεγκτικοί μηχανισμοί, πιστοποιήσεις κ.λπ.).

Υπό αυτήν την έννοια, το Π.Μ.Σ. συνεισφέρει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του επιστημονικού δυναμικού της χώρας και στην παραγωγή στελεχών με εξειδικευμένες γνώσεις, στο επιστημονικό πεδίο του Προγράμματος, ικανών να καλύψουν με επάρκεια τις ανάγκες ιδιωτικών και δημόσιων επιχειρήσεων, οργανισμών και υπηρεσιών.

Επιπροσθέτως, το ΠΜΣ-ΕΠΤΕΠΠ προσφέρει συνολικά για τις ειδικότητες μηχανικών εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες οι οποίες ενισχύουν και διευρύνουν το γνωστικά αντικείμενα της Σχολής Μηχανικών όπως ενδεικτικά τα εξής (αναφέρονται ως παράδειγμα οι περιπτώσεις του Ηλεκτρολόγου Μηχανικού και του Μηχανολόγου Μηχανικού): Α. Ζητήματα παραγωγής, χρήσης, μεταφοράς, διανομής, εξοικονόμησης, επεξεργασίας και αξιοποίησης της ηλεκτρικής ενέργειας. Β. Νέες τεχνολογίες και τεχνολογίες αιχμής για την προστασία του περιβάλλοντος. Γ. Σχεδιασμός και μελέτη προϊόντων, μηχανημάτων, γραμμών παραγωγής, βιομηχανιών και εγκαταστάσεων κτιρίων, σε συμμόρφωση με το εθνικό και διεθνές πλαίσιο περιβαλλοντικής προστασίας και εξοικονόμησης ενέργειας (πλαίσιο εγχώριων κανονισμών και προδιαγραφών, Οδηγίες Ε.Ε., πρωτόκολλο του Κιότο κ.λπ.). Δ. Μελέτες προστασίας του περιβάλλοντος – διάθεση αποβλήτων. Ε. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), όπου ενδεικτικά αναφέρονται: ηλιακή τεχνολογία, ενεργητικά ηλιακά συστήματα, ανάλυση ηλιοθερμικών συστημάτων για ηλεκτροπαραγωγή, αυτόνομα και διασυνδεδεμένα φωτοβολταϊκά συστήματα. Αιολικά συστήματα, τεχνολογία ανεμογεννητριών, αιολικά πάρκα. Εφαρμογές αυτόνομων και διασυνδεδεμένων συστημάτων. Υδραυλική ενέργεια, μικροί υδροηλεκτρικοί σταθμοί, υβριδικά συστήματα πρώτης και δεύτερης γενιάς. Βιομάζα. ΣΤ. Τεχνική εφικτότητα και οικονομική βιωσιμότητα των ως άνω συστημάτων – τεχνοοικονομική ανάλυση και οικονομική αξιολόγησή τους. Επιπτώσεις στο περιβάλλον. Εθνικό και ευρωπαϊκό πλαίσιο στήριξης των ΑΠΕ.

Όσον αφορά την οικονομική διάσταση, και τους αποφοίτους με υπόβαθρο οικονομικών σχολών, το ΠΜΣ-ΕΠΤΕΠΠ έχει ευρείες αναφορές στην οικονομική διάσταση των περιβαλλοντικών εφαρμογών και στις – άμεσες και έμμεσες – οικονομικές επιπτώσεις των περιβαλλοντικών πολιτικών. Αυτό άλλωστε, αποτέλεσε ιδρυτική προϋπόθεση της αρχικής θεσμοθέτησής του από το Υπουργείο Παιδείας (βλ. ιδρυτικό ΦΕΚ 2132/Β/28-8-2013), δεδομένου ότι η ίδρυση συνοδευόταν από Αιτιολογική Έκθεση προς το Υπουργείο, που καταδείκνυε την εμβάθυνση στις οικονομικές, διαχειριστικές και επιχειρησιακές συνιστώσες του περιβαλλοντικού πεδίου. Η οικονομική διάσταση του περιβαλλοντικών πολιτικών αποτελεί κεντρικό στόχο του προγράμματος σπουδών, δεδομένης της καθοριστικής σημασίας της για την υλοποίηση και εφαρμογή αυτών των πολιτικών σε όλο τον στενό και ευρύτερο δημόσιο τομέα (Οργανισμοί, Τοπική Αυτοδιοίκηση, ΝΠΙΔ δημοσίου συμφέροντος, Α.Ε. κ.λπ.) αλλά και σε μεγάλες επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα. Πράγματι, ζητήματα όπως – για παράδειγμα – η διαχείριση των στερεών αποβλήτων σε τοπικό περιφερειακό και εθνικό επίπεδο (αστικά, απόβλητα παραγωγής, επικίνδυνα απόβλητα, εξορυκτικά, ιατρικά, πλαστικές σακούλες, θέματα ΧΥΤΑ κ.λπ.), η επεξεργασία των λυμάτων (βιολογικοί καθαρισμοί κ.ά.), η διαχείριση των υδατικών πόρων, τα ζητήματα ανακύκλωσης, ο πολεοδομικός σχεδιασμός και οι ευρύτερες χωροταξικές ρυθμίσεις, η εξοικονόμηση ενέργειας, η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του Πρωτοκόλλου του Κιότο κ.ά. δημιουργούν ένα σημαντικό κόστος υλοποίησης και

διαχείρισης στις τοπικές και περιφερειακές οικονομίες, το οποίο σήμερα καλούνται να το εκτιμήσουν και να το διαχειριστούν εξειδικευμένα στελέχη του δημόσιου τομέα με ειδική γνώση και εκπαίδευση πάνω στα αντίστοιχα ζητήματα. Με άλλα λόγια, το κόστος, ο επιχειρησιακός σχεδιασμός και η διαχείριση των μέτρων περιβαλλοντικής προστασίας είναι τόσο σημαντικοί παράγοντες που καθορίζουν – σε μεγάλο βαθμό – τις ίδιες τις περιβαλλοντικές πολιτικές ή τουλάχιστον θέτουν τα όρια και το εύρος εφαρμογής τους.

Υπάρχουν τομείς σημαντικών δραστηριοτήτων με ευρύτατο κύκλο εργασιών στο παγκόσμιο παραγωγικό πεδίο, οι οποίοι απαιτούν πλέον (και προσλαμβάνουν) διοικητικά στελέχη με εξειδικευμένες γνώσεις στο πεδίο του κόστους εφαρμογής των περιβαλλοντικών μέτρων και πολιτικών. Είναι άλλωστε χαρακτηριστικό, ότι – για παράδειγμα – τομείς όπως η βιομηχανία, ο τουρισμός, τα ορυκτά καύσιμα ή η ναυτιλία αποτελούν επίσημους συνομιλητές των εθνικών κυβερνήσεων και των ευρωπαϊκών οργάνων λήψης αποφάσεων και συν-διαμορφώνουν τις πολιτικές προστασίας του περιβάλλοντος που αναπτύσσονται διεθνώς και επηρεάζουν τα ζωτικά οικονομικά τους συμφέροντα

Ειδικά για τη δημιουργία νέων επενδύσεων, η διαχείριση των δυνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και του τρόπου με τον οποίο τα μέτρα προστασίας επικοινωνούνται στις τοπικές κοινωνίες αποτελούν, αφενός το καθοριστικό αδειοδοτικό στάδιο (αφού μετά από τη λήψη της περιβαλλοντικής άδειας, και εφόσον υπάρχει διαθέσιμο κεφάλαιο, η επένδυση προχωρά ανεμπόδιστα) και αφετέρου βασικό παράγοντα για την αποδοχή της επένδυσης από τον τοπικό πληθυσμό. Επομένως, απαιτείται ουσιαστική γνώση των οικονομικών παραμέτρων σε συνδυασμό με τις τεχνικές διαχείρισης και διοίκησης τόσο στο επίπεδο των κρατικών και ευρωπαϊκών μηχανισμών εφαρμογής όσο και στο επίπεδο των μεμονωμένων οικονομικών οντοτήτων και φορέων (δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις, οργανισμοί, Δήμοι κ.λπ.), προκειμένου ο σχεδιασμός και η εφαρμογή της περιβαλλοντικής προστασίας να είναι ρεαλιστική, να έχει αποδεκτό οικονομικό κόστος (ή να είναι επιχειρηματικά αξιοποιήσιμη) και να είναι επιχειρησιακά εφαρμόσιμη και προσαρμοσμένη στις ιδιαίτερες οικονομικές και παραγωγικές συνθήκες του κάθε τόπου ή της κάθε περιφέρειας.

1.4 Συμβατότητα σε σχέση με το εγχώριο και διεθνές περιβάλλον

Όπως ήδη επισημάνθηκε στις προηγούμενες παραγράφους, το ΠΜΣ είναι απόλυτα συμβατό με τα υπόλοιπα ΠΠΣ των Σχολών και των Τμημάτων Πολιτικών Μηχανικών της χώρας, προκειμένου να παρέχει όλη την απαραίτητη γνώση για να μπορεί ο απόφοιτος να ανταποκριθεί στη διαχείριση βασικών εφαρμογών σε ένα μεγάλο εύρος του περιβαλλοντικού αντικειμένου.

Πράγματι, την τελευταία 20ετία παρατηρείται ότι το πεδίο των περιβαλλοντικών εφαρμογών, τόσο διεθνώς όσο και στην Ελλάδα, αναπτύσσεται ταχύτατα ενώ παράλληλα αυξάνεται συνεχώς η ζήτηση καταρτισμένων στελεχών. Η σταθερή ανάπτυξή του βασίζεται στις εξής θεμελιώδεις – φυσικές και κοινωνικοοικονομικές – παραμέτρους, οι οποίες έχουν σταθερή εξελικτική πορεία, ανεξάρτητη από τις διακυμάνσεις της οικονομίας:

α. Η φυσική αύξηση του πληθυσμού και ιδιαίτερα του αστικού πληθυσμού σε συνδυασμό με τη συνεχή διεύρυνση της κατανάλωσης εντείνουν τα περιβαλλοντικά προβλήματα που απορρέουν από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες (απορρίμματα, λύματα, αέριοι ρύποι, ποιότητα & προστασία δομημένου περιβάλλοντος κ.λπ.).

β. Το φαινόμενο της Κλιματικής Αλλαγής, το οποίο βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη και έχει μεγάλες κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις παγκοσμίως, οι οποίες αναμένεται να ενταθούν στο άμεσο μέλλον.

γ. Λόγω των δύο παραπάνω συνθηκών, τα περιβαλλοντικά ζητήματα έχουν πάρει κεντρική θέση στην οικονομική και πολιτική ατζέντα της Ε.Ε. (και όχι μόνο). Αποτέλεσμα αυτού είναι, ότι παράγονται συνεχώς από την Ε.Ε. και από Διεθνείς Οργανισμούς κανόνες, Οδηγίες και πλαίσια αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών ζητημάτων, που – υποχρεωτικά – ενσωματώνονται στην εθνική νομοθεσία του κάθε κράτους – μέλους ενώ ταυτόχρονα, αναπτύσσονται και χρηματοδοτούνται η έρευνα, η εκπαίδευση και οι τεχνολογικές εφαρμογές για την επίλυση αυτών των ζητημάτων.

Αυτό σημαίνει, ότι αυξάνεται συνεχώς η ζήτηση για καταρτισμένους επιστήμονες – τεχνοκράτες, οι οποίοι θα είναι σε θέση να σχεδιάσουν τεχνολογίες ή έρευνες, να εκπονήσουν μελέτες, να εκπαιδεύσουν, να διαχειριστούν και κυρίως να υλοποιήσουν τις αυξανόμενες απαιτήσεις που επιβάλλονται πλέον νομοθετικά και υποχρεώνουν τόσο τον ιδιωτικό όσο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα να συμμορφώνονται σε συγκεκριμένα πλαίσια περιβαλλοντικής ρύθμισης.

Είναι δε χαρακτηριστικό της μεγάλης διεθνούς και εγχώριας σημασίας του περιβαλλοντικού αντικειμένου (ιδιαίτερα στο πεδίο της περιβαλλοντικής ρύθμισης και εφαρμογής που πραγματεύεται το Π.Μ.Σ.–Ε.Π.ΤΕ.Π.Π), ότι υπάρχουν τομείς κρίσιμων δραστηριοτήτων με ευρύτατο κύκλο εργασιών στο εγχώριο και στο ευρύτερο (παγκοσμιοποιημένο) παραγωγικό πεδίο, οι οποίοι απαιτούν πλέον (και προσλαμβάνουν) στελέχη με εξειδικευμένες γνώσεις στο πεδίο εφαρμογής των περιβαλλοντικών μέτρων και πολιτικών. Χαρακτηριστικό της σημασίας του περιβαλλοντικού αντικειμένου είναι, ότι τομείς, όπως η βιομηχανία, ο τουρισμός, τα ορυκτά καύσιμα ή η ναυτιλία, αποτελούν επίσημους συνομιλητές των εθνικών κυβερνήσεων και των ευρωπαϊκών οργάνων λήψης αποφάσεων και συν-διαμορφώνουν τις πολιτικές προστασίας του περιβάλλοντος που αναπτύσσονται διεθνώς και επηρεάζουν τα ζωτικά οικονομικά τους συμφέροντα.

Ειδικά δε για τη δημιουργία νέων επενδύσεων, η διαχείριση από εξειδικευμένα στελέχη των δυνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και του τρόπου με τον οποίο τα μέτρα προστασίας επικοινωνούνται στις τοπικές κοινωνίες αποτελούν, αφενός το καθοριστικό αδειοδοτικό στάδιο και αφετέρου βασικό παράγοντα για την αποδοχή της επένδυσης από τον τοπικό πληθυσμό. Επομένως, απαιτείται ουσιαστική γνώση των τεχνικών περιβαλλοντικής διαχείρισης από ειδικούς επιστήμονες, τόσο στο επίπεδο των κρατικών και ευρωπαϊκών μηχανισμών εφαρμογής όσο και στο επίπεδο των μεμονωμένων οικονομικών οντοτήτων και φορέων (δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις, οργανισμοί, ιδιώτες κ.λπ.).

Τέτοιοι ενδεικτικοί τομείς απασχόλησης είναι οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.), η ειδική επιστημονική γνώση και συμβολή σε μελέτες πολεοδομικές, χωροταξικές και αναπτυξιακές (μελετητικά πτυχία κατηγορίας 27), οι πραγματογνωμοσύνες, οι πιστοποιήσεις, οι επιθεωρήσεις περιβάλλοντος, η στελέχωση επιχειρήσεων κ.λπ. τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και στις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στελέχη υπηρεσιών, παροχή

εξειδικευμένης τεχνογνωσίας, νομοτεχνικό και νομοπαρασκευαστικό έργο, συμβουλευτικές υπηρεσίες, ελεγκτικοί μηχανισμοί, πιστοποιήσεις κ.λπ.).

Είναι χαρακτηριστικό, ότι βασικές δημόσιες υπηρεσίες, υπουργεία, Δήμοι, οργανισμοί και επιχειρήσεις (ιδιωτικές και δημόσιες) στην Ελλάδα αναπτύσσουν σήμερα αυτόνομα νέα τμήματα και διευθύνσεις περιβάλλοντος και αναζητούν αντίστοιχα εξειδικευμένα στελέχη (ΕΥΔΑΠ, Υπ. Πολιτικής Αεροπορίας, Υπ. Άμυνας, Τεχνικές Υπηρεσίες Δήμων, βιομηχανίες κ.ά.).

Επιπλέον, είναι ευρέως γνωστή η προσπάθεια πολλών μεγάλων και μεσαίων εταιρειών για βελτίωση και προώθηση του κοινωνικού και επιχειρηματικού «προφίλ» τους (εταιρική κοινωνική ευθύνη), μέσω πρακτικών που προβάλλονται ως «φιλικές» προς το περιβάλλον ή ακόμα και προϊόντων που προωθούνται με βασικό επικοινωνιακό εργαλείο τον χαρακτηρισμό τους ως «φιλικά για το περιβάλλον». Αντιστρόφως δε, η απουσία περιβαλλοντικής στρατηγικής εκ μέρους μιας επιχείρησης ή η αρνητική δημόσια προβολή περιβαλλοντικά επιζήμιων πρακτικών δύναται να έχει πολύ μεγάλες συνέπειες στη λειτουργία και τη βιωσιμότητά της.

Επομένως, οι εφαρμοζόμενες πολιτικές, οι τεχνικές και οι διαχειριστικές πρακτικές στο πεδίο του περιβάλλοντος συνθέτουν το πεδίο απασχόλησης της περιβαλλοντικής προστασίας, το οποίο σχετίζεται με μορφές επιχειρηματικότητας και επιχειρησιακές δράσεις, προερχόμενες τόσο από το δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα.

Αυτήν ακριβώς τη ζήτηση εξειδικευμένων στελεχών, η οποία, όπως τεκμηριώθηκε, αντιστοιχεί σε πραγματικές κοινωνικές, επιστημονικές και παραγωγικές ανάγκες του ελλαδικού και του ευρωπαϊκού χώρου, επιδιώκει να καλύψει το Π.Μ.Σ.–Ε.Π.ΤΕ.Π.Π.

Επίσης, υπό το πρίσμα της αναλυτικής τεκμηρίωσης που προηγήθηκε, βασικός στόχος του Π.Μ.Σ. είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του επιστημονικού δυναμικού της χώρας και η παραγωγή στελεχών με εξειδικευμένες γνώσεις, στο επιστημονικό πεδίο του Προγράμματος, ικανών να καλύψουν με επάρκεια τις ανάγκες ιδιωτικών και δημόσιων επιχειρήσεων, οργανισμών και υπηρεσιών.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το Π.Μ.Σ.–Ε.Π.ΤΕ.Π.Π. είναι το μόνο μεταπτυχιακό πρόγραμμα στην Ελλάδα στο περιβαλλοντικό πεδίο, το οποίο έχει ευρεία συνεργασία με διδάσκοντες διακεκριμένες προσωπικότητες του τεχνοκρατικού και ευρύτερου ακαδημαϊκού χώρου με επιστημονική και εφαρμοσμένη τεχνοκρατική δράση διεθνούς εμβέλειας, που έχουν καθορίσει την περιβαλλοντική ρύθμιση της τελευταίας 20ετίας, όπως Ακόλουθους Περιβάλλοντος στην Ε.Ε., Εθνικούς Εκπροσώπους σε περιβαλλοντικά ζητήματα, πρ. Γενικούς Γραμματείς Υπουργείου Περιβάλλοντος, Επικεφαλής Ελεγκτή Επιθεωρητών ΟΗΕ, ανώτατα (διευθυντικά) στελέχη της Διοίκησης και των επιχειρήσεων, Συμβούλους Υπουργών και Γ.Γ., καθηγητές ΕΜΠ κ.ά. ΑΕΙ κ.λπ. Οι επιστήμονες αυτοί έχουν χαράξει ή έχουν συν-διαμορφώσει τις πολιτικές της τελευταίας 20ετίας σε Ελλάδα και Ευρώπη, έχουν κεντρικό ρόλο στις αντίστοιχες έρευνες και εφαρμογές ή έχουν συμμετάσχει στη λήψη κάθε σχετικής απόφασης (σύνταξη Οδηγιών Ε.Ε. και ισχύουσας ελληνικής νομοθεσίας, σύνταξη ευρωπαϊκών και εθνικών κανονισμών, εκπροσωπήσεις στα διεθνή fora, πολιτικές αποφάσεις, σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών, απογραφές – εκθέσεις, αξιολογήσεις, έλεγχοι, γνωμοδοτήσεις, μελέτες, εθνικά – διακρατικά – ευρωπαϊκά προγράμματα έρευνας κ.ά.).

Το διδακτικό προσωπικό και οι επισκέπτες και συνεργάτες του Π.Μ.Σ.–Ε.Π.ΤΕ.Π.Π. μεταφέρουν στους φοιτητές μια σύγχρονη τεχνογνωσία και εμπειρία που δεν είναι δυνατόν να εισαχθεί στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση, παρά μόνο εάν αυτή απεξαρτηθεί από το οικείο ακαδημαϊκό πλαίσιο προσέγγισης και συνεργασιών και στραφεί – με ικανή εξωστρέφεια – προς την ευρύτερη επιστημονική και τεχνοκρατική κοινότητα που διαχειρίζεται επί σειρά ετών την εφαρμογή των περιβαλλοντικών πολιτικών και τεχνικών.

Και μόνο αυτό το γεγονός, πέρα από τα όσα ήδη επισημάνθηκαν, καταδεικνύει ότι, αυτή ακριβώς η εξωστρέφεια, το «άνοιγμα» δηλαδή της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης στην κοινωνία, την παραγωγή την τεχνοκρατική και επιστημονική αριστεία είναι το καθοριστικό στοιχείο που διασυνδέει την παρεχόμενη σπουδή με τις πραγματικές ανάγκες κάθε κοινωνίας, με την υψηλού επιπέδου επαγγελματική εφαρμογή, με την τεχνολογία και την επιστήμη.

2. Διοίκηση του ΠΜΣ

Τα αρμόδια όργανα για την οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. είναι τα ακόλουθα:

- A) Η Σύγκλητος του ΠΑ.Δ.Α.
- B) Η Συνέλευση του Τμήματος (Σ.Τ.)
- Γ) Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ.
- Δ) Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.
- E) Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ε.Μ.Σ.).

A. Σύγκλητος του ΠΑ.Δ.Α.

Η Σύγκλητος έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Εγκρίνει την ίδρυση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ή την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ.
2. Εγκρίνει την παράταση της χρονικής διάρκειας της λειτουργίας του Π.Μ.Σ.
3. Αποφασίζει την κατάργηση του Π.Μ.Σ. που προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

B. Συνέλευση του Τμήματος (Σ.Τ.)

Κύρια αρμοδιότητα της Συνέλευσης του Τμήματος, είναι να εισηγείται στη Σύγκλητο δια της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών κατ' ελάχιστον τις περ. α) έως ιστ) των παρ. 3 και 4 του άρθρου 80, του ν. 4957/2022 (Α' 141) μαζί με τον εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

Η Συνέλευση του Τμήματος, είναι αρμόδια για την οργάνωση, διοίκηση και διαχείριση του Π.Μ.Σ. και ιδίως:

- 1) Συγκροτεί επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.
- 2) Αναθέτει το διδακτικό έργο στους διδάσκοντες του Π.Μ.Σ.

- 3) Εισηγείται προς τη Σύγκλητο την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.
- 4) Εγκρίνει τη μερική φοίτηση σε φοιτητές που πληρούν τα κριτήρια σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- 5) Συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία.
- 6) Διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης, προκειμένου να απονεμηθεί ο τίτλος του Π.Μ.Σ.
- 7) Εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),
- 8) Πραγματοποιεί την εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης και εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης ,
- 9) Εγκρίνει κάθε άλλο θέμα που απαιτείται για την ομαλή λειτουργία του Π.Μ.Σ.

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, οι αρμοδιότητες των περ. 1) και 5) δύναται να μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.

Γ. Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του ΠΜΣ

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος συγκροτείται η Συντονιστική Επιτροπή, με διετή θητεία, η οποία αποτελείται από τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

- 1) Καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους σύμφωνα με το άρθρο 84 του Ν.4957/2022, και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.).
- 2) Καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος.
- 3) Εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.
- 4) Εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών.
- 5) Εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου στις κατηγορίες διδασκόντων του άρθρου 83 του Ν.4957/2022,
- 6) Εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.
- 7) Καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος.
- 8) Εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών. Δύνανται να μεταβιβάζονται προς τη Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.)

συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Συνέλευσης του Τμήματος για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του Π.Μ.Σ., κατόπιν έκδοσης σχετικής απόφασης μεταβίβασης αρμοδιοτήτων. Στην Σ.Ε. δύναται να συμμετέχουν Ομότιμοι Καθηγητές του Τμήματος ή των συνεργαζόμενων Τμημάτων, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

Δ. Διευθυντής Π.Μ.Σ.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες :

- 1) Προεδρεύει της Σ.Ε. συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της.
- 2) Εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του αυτοδύναμου Π.Μ.Σ.
- 3) Εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του ΠΑΔΑ θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.
- 4) Είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος του προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 234 του Ν.4957/2022 και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,
- 5) Παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.
- 6) Ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Ορισμός νέου Διευθυντή ή μέλους της Σ.Ε., σε περίπτωση παραίτησης, μπορεί να πραγματοποιηθεί με απόφαση των αρμοδίων οργάνων, κατόπιν υποβολής αίτησης των μελών και αιτιολογικής έκθεσης του αιτήματος αλλαγής/παραίτησης.

Ε. Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΠΑ.Δ.Α.

Με απόφαση της Σύγκλητου, κατόπιν πρότασης των Κοσμητειών των Σχολών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής συγκροτείται η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών. Η Επιτροπή αποτελείται από ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) από κάθε Σχολή του ΠΑ.Δ.Α., ένα (1) μέλος που προέρχεται από τις κατηγορίες μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.), και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Πα.Δ.Α. και τον/την Αντιπρύτανη, που είναι αρμόδιος/α για ακαδημαϊκά θέματα, ως Πρόεδρος. Τα μέλη της Επιτροπής έχουν εμπειρία στην οργάνωση και συμμετοχή σε προγράμματα σπουδών δεύτερου κύκλου σπουδών. Η θητεία της Επιτροπής είναι δύο (2) ακαδημαϊκά έτη.

Αρμοδιότητα της Επιτροπής είναι:

- 1) Η υποβολή γνώμης προς τη Σύγκλητο του ΠΑ.Δ.Α. για την ίδρυση νέων Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών ή την τροποποίηση των ήδη λειτουργούντων Π.Μ.Σ., μετά από

αξιολόγηση των αιτημάτων των Συνελεύσεων των Τμημάτων για την ίδρυση νέων Π.Μ.Σ., των σχετικών εκθέσεων σκοπιμότητας και βιωσιμότητάς τους και την κοστολόγηση της λειτουργίας του Π.Μ.Σ., καθώς και η δυνατότητα αναπομπής τους, αν η εισήγηση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη ή οι συνοδευτικές εκθέσεις δεν είναι πλήρεις,

2) Η κατάρτιση σχεδίου Κανονισμού για Π.Μ.Σ. του ΠΑ.Δ.Α. και η υποβολή του προς τη Σύγκλητο.

3) Η εκπόνηση πρότυπου σχεδίου Κανονισμού λειτουργίας Π.Μ.Σ.

4) Ο έλεγχος της τήρησης των Κανονισμών Λειτουργίας των Π.Μ.Σ.

5) Η παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας, του Κανονισμού και των αποφάσεων των οργάνων διοίκησης του ΠΑ.Δ.Α. από τα Π.Μ.Σ.

6) Η παρακολούθηση της εφαρμογής της διαδικασίας απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης.

7) Κάθε άλλη αρμοδιότητα που ορίζεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό του εκάστοτε Π.Μ.Σ.

Με απόφαση της Συγκλήτου, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών, εγκρίνεται ο Κανονισμός Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών, ο οποίος αποτελεί διακριτό κεφάλαιο του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του ΠΑ.Δ.Α.

3. Οργάνωση των Σπουδών

Η χρονική διάρκεια για τις σπουδές που οδηγούν στην απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ) του Προγράμματος ορίζεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα και ο προσαυξημένος χρόνος διαρθρώνεται σε πέντε (5) εξάμηνα, έκαστο διάρκειας δεκατριών (13) εβδομάδων διδασκαλίας στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος για την εκπόνηση και υποβολή προς κρίση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (Μ.Δ.Ε.).

Η επιτρεπόμενη διάρκεια ολοκλήρωσης των υποχρεώσεων για την λήψη του διπλώματος μεταπτυχιακών σπουδών είναι από τρία (3) το λιγότερο έως επτά (7) ακαδημαϊκά εξάμηνα το μέγιστο. Ωστόσο, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να δοθεί αναστολή φοίτησης με εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής και απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος και ο χρόνος αυτός δεν υπολογίζεται στην συνολική απαιτούμενη διάρκεια απονομής του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ).

Η διάρκεια των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. ανά εξάμηνο σπουδών, είναι τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες που αντιστοιχεί σε 30 ECTS. Τα υποχρεωτικά μαθήματα του ΠΜΣ δεν υπολείπονται των τριάντα εννέα (39) διδακτικών ωρών (βάσει του αρθ.64 του Ν.4957/22). Εφόσον υπάρχει διπλωματική εργασία, ο χρόνος συγγραφής της δεν μπορεί να είναι μικρότερος από έξι (6) μήνες και μεγαλύτερος από τριάντα (30) μήνες.

Το Π.Μ.Σ. ολοκληρώνεται με την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.), στο επίπεδο επτά (7) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, σύμφωνα με το άρθρο 47 του Ν.4763/2020. Η επιτυχή ολοκλήρωση φοίτησης διαπιστώνεται από την επιτυχή επίδοση στα μαθήματα του Π.Μ.Σ και την επιτυχή εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας όπου προβλέπεται.

Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις ελάχιστες απαιτήσεις του προγράμματος πλήρους φοίτησης, προβλέπεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η δυνατότητα μερικής φοίτησης.

Στη μερική φοίτηση η διάρκεια σπουδών δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της κανονικής φοίτησης. Ενδεικτικά, η δυνατότητα μερικής φοίτησης μπορεί να δοθεί σε εργαζόμενους/ες φοιτητές/τριες, για λόγους ασθένειας, σοβαρούς οικογενειακούς λόγους, στράτευσης, λόγοι ανωτέρας βίας, κ.λπ.

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής μπορεί με αίτησή του να ζητήσει αιτιολογημένα αναστολή φοίτησης (π.χ. στρατιωτική θητεία, ασθένεια, απουσία στο εξωτερικό ή ότι άλλο προβλέπεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ.), εφόσον προσκομίσει τα σχετικά δικαιολογητικά. Η απόφαση λαμβάνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη μέγιστη διάρκεια κανονικής φοίτησης. Το δικαίωμα αναστολής σπουδών δύναται να ασκηθεί άπαξ ή τμηματικά για χρονικό διάστημα κατ' ελάχιστον ενός (1) ακαδημαϊκού εξαμήνου, αλλά η συνολική διάρκεια της αναστολής δεν δύναται να υπερβαίνει αθροιστικά τα δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Οι φοιτητές που βρίσκονται σε αναστολή φοίτησης, χάνουν την φοιτητική ιδιότητα καθ' όλο το χρονικό διάστημα της αναστολής. Ο/Η φοιτητής/τρια με την επάνοδό του/της στη φοίτηση εξακολουθεί να υπάγεται στο καθεστώς φοίτησης του χρόνου εγγραφής του/της ως μεταπτυχιακός/ης φοιτητής/τριας.

4. Πρόγραμμα Σπουδών

Το Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό ή/και εαρινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους. Η επιτυχής εξέταση σε όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών και η επιτυχής εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

Το αναλυτικό πρόγραμμα μαθημάτων ανά εξάμηνο έχει ως εξής:

<u>A/A</u>	<u>Μαθήματα</u>	<u>Διδ. Ώρες</u>	<u>Π.Μ.</u>	<u>Κατηγορία</u>	<u>Εξάμ.</u>
1.	«Ατμοσφαιρική Ρύπανση»	39	6	Υποχρεωτικό (Υ)	1ο
2.	«Προστασία Φύσης και Βιοποικιλότητας»	39	6	Υποχρεωτικό (Υ)	1ο
3.	«Κλιματική Αλλαγή»	39	6	Υποχρεωτικό (Υ)	1ο
4.	«Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων – Προστασία Εδάφους»	39	6	Υποχρεωτικό (Υ)	1ο
5.	«Βιώσιμη Παραγωγή & Κατανάλωση – Δημόσιες Πολιτικές & Εκπαιδευτικές Δράσεις»	39	6	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό (ΕΥ)	1ο

6.	«Βιώσιμος Σχεδιασμός Κτιρίων και Μεταφορών»	39	6	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό (ΕΥ)	1ο
7.	«Βιώσιμη Διαχείριση Επιφανειακών, Υπόγειων Υδάτων και Υδατικών Οικοσυστημάτων»	39	6	Υποχρεωτικό (Υ)	2ο
8.	«Ανακύκλωση Απορριμμάτων»	39	6	Υποχρεωτικό (Υ)	2ο
9.	«Ειδικά Θέματα Εκπαίδευσης στην Προστασία Περιβάλλοντος & στην Επεξεργασία Λυμάτων»	39	6	Υποχρεωτικό (Υ)	2ο
10.	«Περιβαλλοντική Αδειοδότηση»	39	6	Υποχρεωτικό (Υ)	2ο
11.	«Χωροταξία – Φυσικός Σχεδιασμός»	39	6	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό (ΕΥ)	2ο
12.	«Προστασία Δομημένου Χώρου – Πολεοδομικός Σχεδιασμός»	39	6	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό (ΕΥ)	2ο
13.	Διπλωματική Εργασία	9 (τρία 3ωρα μαθήματα)	30	Υποχρεωτικό (Υ)	3ο

ΣΥΝΟΛΟ: 12 προσφερόμενα μαθήματα 477 (ώρες) 90 (Π.Μ.)

10 μαθήματα + Διπλωματική Εργασία για την ολοκλήρωση του Π.Μ.Σ. από τον φοιτητή

Τα αναλυτικά περιγράμματα των μαθημάτων, βρίσκονται στο αρχείο με τίτλο «Περιγράμματα Μαθημάτων» που προσαρτάται στον παρόντα Κανονισμό.

Ο/Η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια υποχρεούται να εκπνήσει και να υποστηρίξει με επιτυχία τη μεταπτυχιακή διπλωματική του/της εργασία στο αντίστοιχο εξάμηνο σπουδών που αναφέρεται στον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής έχει δικαίωμα αίτησης ανάληψης Μ.Δ.Ε., εφόσον έχει ολοκληρώσει με επιτυχία τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών, εκτός εάν άλλως αποφασίσει το αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο. Το θέμα της Μ.Δ.Ε. πρέπει να εντάσσεται στο αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

Ειδικότερα θέματα εκπόνησης Μ.Δ.Ε. ορίζονται από τον Οδηγό Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας του Π.Μ.Σ., ο οποίος ενδεικτικά περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

1. Τον εκπαιδευτικό σκοπό της Μ.Δ.Ε.
2. Τα στάδια υποβολής της Μ.Δ.Ε.

3. Τα πεδία ερευνητικού ενδιαφέροντος.
4. Τα στάδια διενέργειας της Μ.Δ.Ε.
5. Την αλλαγή τίτλου Μ.Δ.Ε.
6. Τις καλές πρακτικές σύνταξης του κειμένου και της ηλεκτρονικής ή έντυπης ανάγνωσης της Μ.Δ.Ε.
7. Τη μελέτη και εύρεση βιβλιογραφικών πηγών.
8. Τη σύνταξη των ερευνητικών εργασιών.
9. Την αλλαγή επιβλέποντα
10. Τα κριτήρια αξιολόγησης της Μ.Δ.Ε.

5. Αξιολογήσεις και Εξετάσεις

Στην αρχή κάθε εξαμήνου και πριν την έναρξη των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. ανακοινώνεται στους μεταπτυχιακούς φοιτητές το ακαδημαϊκό ημερολόγιο του Π.Μ.Σ, το οποίο καθορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος μετά από εισήγηση της Σ.Ε. Στο ακαδημαϊκό ημερολόγιο του Π.Μ.Σ. αναγράφονται οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης των εξαμήνων, οι αργίες, καθώς και οι ημερομηνίες των εξετάσεων.

Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) καταρτίζει και ανακοινώνει εγκαίρως το ωρολόγιο πρόγραμμα των εξετάσεων κάθε εξεταστικής περιόδου και όχι αργότερα από δέκα (10) ημέρες πριν από την έναρξη των εξετάσεων. Δύναται να υπάρχει επαναληπτική εξεταστική περίοδος τον Σεπτέμβριο και τον Φεβρουάριο.

Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή με εκπόνηση εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Ο τρόπος αξιολόγησης περιγράφεται στο περίγραμμα του κάθε μαθήματος. Η επίδοση σε κάθε μάθημα αξιολογείται από τον/ους διδάσκοντα/ες και βαθμολογείται με την ισχύουσα, για τους προπτυχιακούς φοιτητές, κλίμακα βαθμολογίας. Συγκεκριμένα, οι βαθμοί που δίδονται, κυμαίνονται από μηδέν (0) μέχρι δέκα (10). Προβιβάσιμοι βαθμοί είναι το πέντε (5) και οι μεγαλύτεροί του. Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται η χρήση ηλεκτρονικών μέσων για την αξιολόγηση των μαθημάτων ακόμη και στη περίπτωση που δεν προβλέπεται η εξ αποστάσεως οργάνωση του Π.Μ.Σ., υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

Για την αξιολόγηση φοιτητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης όπως προβλέπονται στον εσωτερικό κανονισμό του ΠΑ.Δ.Α.

Για τη βελτίωση της βαθμολογίας των μεταπτυχιακών φοιτητών, δύναται η επανεξέταση σε ένα μόνο μάθημα, στο οποίο έχει εξεταστεί επιτυχώς, σε εξεταστική περίοδο που περιλαμβάνεται το συγκεκριμένο μάθημα.

Αν ο/η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, δύναται να ζητήσει, με αίτησή του προς τον Διευθυντή του ΠΜΣ, να αξιολογηθεί από τριμελή επιτροπή, η οποία αποτελείται από διδακτικό προσωπικό του ίδιου ή άλλου Τμήματος του ΠΑ.Δ.Α., με γνωστικό αντικείμενο ίδιο ή συναφές με αυτό του προς εξέταση μαθήματος, στην οποία δεν μπορεί να συμμετέχει ο/η διδάσκων/ούσα του μαθήματος. Αν ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. δεν ορίσει τα μέλη της επιτροπής εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή της αίτησης, ο φοιτητής δύναται να ζητήσει τον ορισμό τους από τον Πρόεδρο του Τμήματος

6. Δίπλωμα, Βαθμός Διπλώματος και Παράρτημα Διπλώματος

Το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) είναι δημόσιο έγγραφο. Στον/Στην απόφοιτο/η του Π.Μ.Σ. μπορεί να χορηγείται, πριν από την απονομή, βεβαίωση ότι έχει περατώσει επιτυχώς την παρακολούθηση του Π.Μ.Σ. και αναλυτική βαθμολογία με τις αντίστοιχες πιστωτικές μονάδες (ECTS).

Στο Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών επισυνάπτεται Παράρτημα Διπλώματος το οποίο είναι επεξηγηματικό έγγραφο και δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία των μαθημάτων. Το Παράρτημα Διπλώματος επισυνάπτεται στο Δ.Μ.Σ. και παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία από το άτομο που αναγράφεται ονομαστικά στο πρωτότυπο του τίτλου. Στο Παράρτημα δεν γίνονται αξιολογικές κρίσεις και δεν υπάρχουν δηλώσεις ισοτιμίας ή αντιστοιχίας ή προτάσεις σχετικά με την αναγνώριση του Δ.Μ.Σ. στο εξωτερικό. Το Παράρτημα Διπλώματος εκδίδεται αυτομάτως και χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, και πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις γνησιότητας που απαιτούνται για τον χορηγούμενο τίτλο σπουδών. Η ημερομηνία έκδοσης του Παραρτήματος δεν συμπίπτει υποχρεωτικά με την ημερομηνία χορήγησης του Δ.Μ.Σ., αλλά δεν μπορεί ποτέ να είναι προγενέστερη από αυτή.

Ο τελικός βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) προκύπτει από τον βαθμό αξιολόγησης στα μαθήματα και στη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (Μ.Δ.Ε.).

Αναλυτικότερα σε κάθε εξάμηνο ο φοιτητής/τρια λαμβάνει βαθμολογία σε κάθε μάθημα που εξετάζεται και εάν αξιολογηθεί επιτυχώς, πιστώνεται αναλογικά τις πιστωτικές μονάδες που αντιστοιχούν.

Ο βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) εξάγεται με προσέγγιση δύο δεκαδικών ψηφίων και προκύπτει από τον τύπο:

$$B = (B1 \cdot \Pi1 + B2 \cdot \Pi2 + \dots + Bn \cdot \Pi n) / (\Pi1 + \Pi2 + \dots + \Pi n)$$

(όπου $B1, B2, \dots, Bn$ είναι οι βαθμοί όλων των μαθημάτων που εξετάστηκε επιτυχώς ο φοιτητής/τρια και $\Pi1, \Pi2, \dots, \Pi n$ είναι οι πιστωτικές μονάδες που αντιστοιχούν σε κάθε μάθημα)

Προβιβάσιμοι βαθμοί είναι το πέντε (5) και οι μεγαλύτεροί του. Η βαθμολογική κλίμακα για την αξιολόγηση της επίδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών ορίζεται από το μηδέν (0) ως το δέκα (10) ως ακολούθως:

- Άριστα: από οκτώ και πενήντα (8,50) μέχρι δέκα (10),

- Λίαν καλώς: από έξι και πενήντα (6,50) ως και οκτώ και σαράντα εννέα (8,49),
- Καλώς: από πέντε (5) ως και έξι και σαράντα εννέα (6,49) ή
- Απορρίπτεται: από μηδέν (0) έως τέσσερα και ενενήντα εννέα (4,99).

7. Θεσμός Ακαδημαϊκού Συμβούλου

Σύμφωνα με το άρθρο 62 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΦΕΚ 4621/Β/21-10-2020) η Συνέλευση κάθε Τμήματος αναθέτει καθήκοντα **Ακαδημαϊκού Συμβούλου**, για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, σε έναν ή περισσότερους Καθηγητές του Τμήματος, με απαλλαγή από άλλα διοικητικά καθήκοντα.

Οι Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι συμβουλεύουν και υποστηρίζουν τους νεοεισερχόμενους φοιτητές με σκοπό να διευκολυνθεί η μετάβασή τους στον δεύτερο κύκλο σπουδών. Μέσα από την εκπαιδευτική, ερευνητική και εργασιακή τους εμπειρία παρέχουν υποστήριξη και καθοδήγηση στους φοιτητές σε θέματα σχετικά με την πρόοδο και την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών τους καθώς και σε θέματα σταδιοδρομίας.

Τα Μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και το λοιπό εκπαιδευτικό προσωπικό, το διοικητικό προσωπικό, οι Διευθυντές των Εργαστηρίων, οι Διευθυντές των Τομέων, οι Πρόεδροι των Τμημάτων, καθώς και οι αρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματος συνεργάζονται και υποστηρίζουν τους Συμβούλους Σπουδών στο έργο τους, ενώ λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες, παρατηρήσεις, υποδείξεις και αιτήσεις τους, για τυχόν ελλείψεις και δυσλειτουργίες που δημιουργούν προβλήματα στους φοιτητές και τυχόν προτάσεις για την αντιμετώπισή τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 61 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (Φ.Ε.Κ. 4621/τ. Β' /21-10-2020), τα Τμήματα του Πανεπιστημίου ορίζουν **Καθηγητές Συμβούλους ΦμεΑ**.

Οι υπηρεσίες του Ιδρύματος σε συνεργασία με τους Καθηγητές-Συμβούλους αναλαμβάνουν δράσεις για:

- Διαρκή καταγραφή φοιτητών ομάδας-στόχου (ΦμεΑ, φοιτητές ΕΚΟ) και ειδικών αναγκών τους
- Εκτίμηση ατομικής λειτουργικότητας/εμποδίων στις σπουδές
- Προσδιορισμός και προσαρμογή υποστηρικτικών τεχνολογιών
- Συμβουλευτική και Ψυχολογική Υποστήριξη
- Προσβάσιμο ψηφιακό μαθησιακό υλικό – Προσβάσιμο ιδρυματικό ιστότοπο
- Εθελοντισμό – Εκπαίδευση – Ευαισθητοποίηση
- Προσβασιμότητα χώρων
- Οικονομική ενίσχυση αδυνάτων φοιτητών για την καταπολέμηση της εγκατάλειψης σπουδών
- Προμήθεια κατάλληλου εξοπλισμού

8. Διδακτορικές Σπουδές

Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (ΠΔΣ) του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών της Σχολής Μηχανικών οργανώνεται και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του εκάστοτε θεσμικού πλαισίου όπως κάθε φορά ισχύει. Η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής διέπεται από τις διατάξεις του θεσμικού πλαισίου για τις διδακτορικές σπουδές. Το Διδακτορικό Δίπλωμα (ΔΔ) είναι ακαδημαϊκός τίτλος που πιστοποιεί ότι ο κάτοχός του έχει πραγματοποιήσει πρωτότυπη επιστημονική έρευνα εις βάθος και έχει συμβάλει στη διαμόρφωση της σύγχρονης επιστημονικής γνώσης με αυτόνομη παραγωγή επιστημονικών αποτελεσμάτων στο αντίστοιχο επιστημονικό πεδίο. Ο Κανονισμός διδακτορικών σπουδών του Τμήματος έχει δημοσιευθεί στο ΦΕΚ 5013/Β/12.11.2018.

Το ΠΔΣ του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών στο ΠΑ.Δ.Α. έχει ως πρωταρχικό σκοπό την ανάπτυξη ερευνητών για την προαγωγή της επιστήμης και την εξέλιξη των εφαρμογών. Στόχος είναι οι Υποψήφιοι Διδάκτορες (ΥΔ) να παράγουν πρωτότυπη και καινοτόμο επιστημονική έρευνα σε όλους τους τομείς/αντικείμενα που θεραπεύουν τα ευρύτερα επιστημονικά πεδία του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών της ΣΜ ή/και σε τομείς/αντικείμενα, με τα οποία αυτά τα επιστημονικά πεδία συνεργάζονται και αλληλεπιδρούν στο πλαίσιο αναγκαίων διεπιστημονικών προσεγγίσεων, ώστε να είναι σε θέση να στελεχώσουν στην Ελλάδα και διεθνώς πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, επιχειρήσεις και οργανισμούς ιδιωτικού και δημόσιου τομέα.

Για την εισαγωγή στο ΠΔΣ οι ΥΔ θα πρέπει να έχουν: 1) Πτυχίο ελληνικού ΑΕΙ (Πανεπιστημιακού ή Τεχνολογικού Τομέα) ή πτυχίο ΤΕΙ ή πτυχίο ομοταγούς πανεπιστημίου της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από τον ΔΟΑΤΑΠ, 2) Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) ή Διδακτορικό Δίπλωμα (ΔΔ) ελληνικού ΑΕΙ ή ομοταγούς πανεπιστημίου της αλλοδαπής, αναγνωρισμένο από τον ΔΟΑΤΑΠ και 3) επάρκεια αγγλικής γλώσσας που τεκμηριώνεται με σχετικό πιστοποιητικό, αντίστοιχο τουλάχιστον με το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας Επιπέδου Β2 ή άλλη βεβαίωση τεκμηρίωσης καλής γνώσης ή άλλης - δόκιμης επιστημονικά - γλώσσας ή άλλα αξιόπιστα στοιχεία που να πιστοποιούν τη δυνατότητα πρόσβασης στην αντίστοιχη διεθνή βιβλιογραφία και να διασφαλίζουν την επιστημονική επικοινωνία.

Σε περίπτωση μη κατοχής ΔΜΣ, απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο υποψήφιος να έχει αποδεδειγμένα προσόντα επιπέδου 7 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, ενώ από την υποχρέωση πιστοποιητικού αγγλικής γλώσσας εξαιρούνται οι κάτοχοι προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ΑΕΙ στην αγγλική γλώσσα ή σε άλλη – δόκιμη επιστημονικά – γλώσσα.

Αιτήσεις για το ΠΔΣ υποβάλλονται σε διαρκή βάση στη γραμματεία του τμήματος, και αυτές αξιολογούνται από τριμελή επιτροπή επιλογής υποψηφίων διδακτόρων.

Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος είναι τουλάχιστον τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Ο ενδεικτικός μέγιστος χρόνος ολοκλήρωσης της διατριβής είναι έξι (6) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής (ΤΣΕ).

Οι διδακτορικές σπουδές προσφέρονται δωρεάν. Οι υποψήφιοι διδάκτορες (ΥΔ) μπορούν να χρησιμοποιούν την υλικοτεχνική υποδομή της μονάδας του τμήματος (τομέα, εργαστηρίου) στην οποία εντάσσεται η εκπόνηση της διατριβής τους.

Οι ΥΔ οφείλουν να ανανεώνουν την εγγραφή τους σε κάθε νέο ακαδημαϊκό έτος στο διάστημα Σεπτέμβριος - Νοέμβριος. Ο ΥΔ κάθε έτος, στο διάστημα από το Σεπτέμβριο έως το Νοέμβριο, παρουσιάζει προφορικά και υποβάλλει εγγράφως αναλυτικό υπόμνημα ενώπιον της ΤΣΕ σχετικά με την πρόοδο της διδακτορικής διατριβής. Αντίγραφο του υπομνήματος, καθώς και σχόλια επ' αυτού από τον ΕΚ ή/και την ΤΣΕ καταχωρούνται στον ατομικό φάκελο του ΥΔ. Στη διάρκεια του διδακτορικού του προγράμματος, ο ΥΔ πρέπει να δώσει τουλάχιστον δύο (2) ερευνητικές ομιλίες που πρέπει να κοινοποιηθούν στο προσωπικό του ΠΑΔΑ για να παρακολουθηθούν από μέλη ΔΕΠ και φοιτητές ή άλλο ενδιαφερόμενο κοινό. Οι ΥΔ έχουν μέχρι πέντε (5) πλήρη ακαδημαϊκά έτη από την πρώτη εγγραφή τους, όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται από το Ίδρυμα και για τους φοιτητές των ΠΠΣ και των ΠΜΣ.

Για την ικανοποιητική πρόοδο της διατριβής τους, οι ΥΔ πρέπει να έχουν επαρκή φυσική παρουσία στο τμήμα, κατά τη διάρκεια της οποίας θα ασχολούνται αποκλειστικά με το αντικείμενο της ερευνητικής εργασίας τους. Επίσης, οφείλουν να επιδιώκουν την ενεργή παρουσία τους στη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα και τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνάς τους.

Ιστοσελίδα ΠΔΣ του τμήματος: <http://www.civ.uniwa.gr/education/phd/>

9. Πρόσθετες Πληροφορίες και Υπηρεσίες

9.1 Βιβλιοθήκες Ιδρύματος

Στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής λειτουργούν δύο σύγχρονες ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες που σκοπό έχουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στα μέλη της ακαδημαϊκής και της ευρύτερης ερευνητικής κοινότητας.

Τμήμα Βιβλιοθηκών	
Πανεπιστημιούπολη Άλσους Αιγάλεω Αγίου Σπυρίδωνος 28, 12243 Αιγάλεω τηλ. 210 5385711	Πανεπιστημιούπολη Αρχαίου Ελαιώνα Πέτρου Ράλλη & Θηβών 250, 12241 Αιγάλεω τηλ. 210 5381156
URL : http://library1.uniwa.gr/ e-mail: library1@uniwa.gr	URL : http://library2.uniwa.gr/ e-mail: library2@uniwa.gr

9.2 Ακαδημαϊκή Ταυτότητα και Φοιτητικό Εισιτήριο

Από τις 24/09/2012 οι προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί φοιτητές όλων των ΑΕΙ της χώρας μπορούν να υποβάλλουν ηλεκτρονικά την αίτησή τους για έκδοση νέας ακαδημαϊκής ταυτότητας. Η νέα ταυτότητα διαθέτει ισχυρά χαρακτηριστικά μηχανικής αντοχής, και ασφάλειας έναντι πλαστογραφίας. Επιπλέον, έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να έχει ισχύ για όσα έτη διαρκεί η φοιτητική ιδιότητα, και να καλύπτει πολλαπλές χρήσεις, επιπλέον του φοιτητικού εισιτηρίου (πάσο). Οι ταυτότητες θα παραδίδονται στο σημείο παραλαβής που θα έχει επιλέξει ο κάθε φοιτητής κατά την υποβολή της αίτησής του, χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση. Οι νέες ταυτότητες αναγράφουν την ακριβή περίοδο ισχύος του δικαιώματος του φοιτητικού εισιτηρίου. Στην περίπτωση που ο φοιτητής δεν δικαιούται φοιτητικό εισιτήριο, η κάρτα επέχει θέση απλής ταυτότητας.

Αιτήσεις για ακαδημαϊκή ταυτότητα δικαιούνται να υποβάλλουν όλοι οι φοιτητές των ΑΕΙ της χώρας. Ωστόσο, ισχύ και δελτίου ειδικού εισιτηρίου, για να δικαιούνται τις προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία εκπτώσεις, θα έχουν μόνο οι ακαδημαϊκές ταυτότητες των φοιτητών ΑΕΙ.

1. Πλήρους φοίτησης του πρώτου κύκλου σπουδών που δεν είναι ήδη κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ για όσα έτη απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών προσαυξημένα κατά δύο (2) έτη.
2. Μερικής φοίτησης του πρώτου κύκλου σπουδών που δεν είναι ήδη κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ για διπλάσια έτη από όσα απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών.
3. Δεύτερου κύκλου σπουδών που δεν είναι ήδη κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου για όσα έτη διαρκεί η φοίτησή τους σύμφωνα με το εκάστοτε ενδεικτικό πρόγραμμα δεύτερου κύκλου σπουδών.
4. Τρίτου κύκλου σπουδών που δεν είναι ήδη κάτοχοι διδακτορικού τίτλου για τέσσερα (4) έτη από την ημερομηνία εγγραφής τους.
5. Κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων κρατών, οι οποίοι σπουδάζουν σε ημεδαπό ΑΕΙ στα πλαίσια του προγράμματος κινητικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Erasmus» για όσο χρόνο διαρκεί η φοίτησή τους στο ημεδαπό ΑΕΙ.

Η για οποιοδήποτε λόγο διακοπή της φοιτητικής ιδιότητας συνεπάγεται αυτόματα παύση του δικαιώματος κατοχής της ακαδημαϊκής ταυτότητας, η οποία στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να επιστρέφεται στη γραμματεία του οικείου τμήματος.

Ηλεκτρονική υπηρεσία απόκτησης ακαδημαϊκής ταυτότητας: <http://academicid.minedu.gov.gr/>

9.3 Φοιτητική Μέριμνα

Η Διεύθυνση φοιτητικής μέριμνας (<https://merimna.uniwa.gr/>) φροντίζει για την ποιότητα διαβίωσης των φοιτητών κατά την διάρκεια των σπουδών τους.

Σκοπό έχει την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών και τη σωστή ενημέρωση σχετικά με θέματα φοιτητικής ζωής, που συνδέονται με παροχές σίτισης, στέγασης, υγειονομικής περίθαλψης (ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης), στεγαστικού επιδόματος και γενικότερα στιδήποτε διευκολύνει τους φοιτητές στην καθημερινότητά τους, λαμβάνοντας υπόψη την ισχύουσα νομοθεσία του κράτους και τις αποφάσεις της διοίκησης του πανεπιστημίου μας.

Η διεύθυνση φοιτητικής μέριμνας αποτελείται από τα παρακάτω τμήματα:

Τμήμα Οικονομικής Υποστήριξης Σίτισης – Στέγασης Φοιτητών	
Πανεπιστημιούπολη Άλσους Αιγάλεω Αγίου Σπυρίδωνος 28, 12243 Αιγάλεω τηλ. 210 53855191 e-mail: studentserv@uniwa.gr	Πανεπιστημιούπολη Αρχαίου Ελαιώνα Πέτρου Ράλλη & Θηβών 250, 12241 Αιγάλεω τηλ. 210 5381358 e-mail: student-support2@uniwa.gr

Τμήμα Περίθαλψης	
Πανεπιστημιούπολη Άλσους Αιγάλεω Αγίου Σπυρίδωνος 28, 12243 Αιγάλεω τηλ. 210 5385128 e-mail: medie@uniwa.gr	Πανεπιστημιούπολη Αρχαίου Ελαιώνα Πέτρου Ράλλη & Θηβών 250, 12241 Αιγάλεω τηλ. 210 5381254 e-mail: edeme@uniwa.gr

Τμήμα Κοινωνικής Μέριμνας, Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης
Πανεπιστημιούπολη Άλσους Αιγάλεω Αγίου Σπυρίδωνος 28, 12243 Αιγάλεω τηλ. 210 5385129 e-mail: koinypr@uniwa

Τμήμα Διασύνδεσης, Διαμεσολάβησης & Καινοτομίας
Πανεπιστημιούπολη Αρχαίου Ελαιώνα Πέτρου Ράλλη & Θηβών 250, 12241 Αιγάλεω τηλ. 2105381294-6, 2105690613 e-mail: clio@uniwa.gr

Τμήμα Συμβουλευτικής, Σταδιοδρομίας & Προσανατολισμού

Πανεπιστημιούπολη Άλσους Αιγάλεω

Αγίου Σπυρίδωνος 28, 12243 Αιγάλεω

τηλ. 210 5385180

e-mail: stadiodromia@uniwa.gr

9.4 Σίτιση

Στις πανεπιστημιούπολεις του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής λειτουργούν φοιτητικά εστιατόρια, τα οποία παρέχουν πρωινό, μεσημεριανό και βραδινό γεύμα. Τα φοιτητικά εστιατόρια λειτουργούν καθημερινά και Σαββατοκύριακα και αργίες από την 1η Σεπτεμβρίου έως την 30η Ιουνίου κάθε ακαδημαϊκού έτους, εκτός από τις ημέρες των διακοπών Χριστουγέννων και Πάσχα.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, οι φοιτητές του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση για δωρεάν σίτιση. Οι μη δικαιούχοι δωρεάν σίτισης φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να σιτίζονται στα φοιτητικά εστιατόρια, καταβάλλοντας ημερησίως ένα χαμηλό αντίτιμο για πλήρες μενού (πρωινό, γεύμα και δείπνο).

Αναλυτικότερες πληροφορίες για τη δωρεάν σίτιση, τη διαδικασία αίτησης καθώς και τα απαραίτητα δικαιολογητικά παρέχονται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους από τη διεύθυνση φοιτητικής μέριμνας (<https://merimna.uniwa.gr/>). Αιτήσεις για σίτιση στο ΠΑΔΑ μπορούν να υποβληθούν στην εφαρμογή φοιτητική μέριμνας ΠΑΔΑ (<http://sitisi.uniwa.gr/>).

9.5 Στέγαση

Το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής δεν διαθέτει ιδιόκτητες εστίες που θα παρείχαν την δυνατότητα εξασφάλισης δωρεάν στέγασης. Έχουν όμως την δυνατότητα να αιτηθούν την παροχή δωρεάν στέγασης τόσο στην παλαιά φοιτητική εστία Ζωγράφου του ΕΜΠ, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που αυτό κάθε φορά θέτει (για πληροφορίες σχετικά με τη στέγαση των φοιτητών στις εστίες του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ανατρέξουν στο σύνδεσμο <http://esties.ntua.gr/>) όσο και στο στη φοιτητική εστία του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), εφόσον φοιτούν αδέρφια τους, τα οποία ήδη διαμένουν στην εστία του ΕΚΠΑ (για πληροφορίες σχετικά με τη στέγαση των φοιτητών στις εστίες του ΕΚΠΑ οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ανατρέξουν στο σύνδεσμο <http://fepa.uoa.gr/>).

Ειδικά οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες του ΠΑΔΑ που ενδιαφέρονται να στεγαστούν στη φοιτητική εστία Αθηνών (ΦΕΑ), θα πρέπει υποβάλλουν αίτηση στο τμήμα οικονομικής υποστήριξης σίτισης- στέγασης του ΠΑΔΑ, με τα απαραίτητα δικαιολογητικά που καθορίζονται από τη ΦΕΑ σε ημερομηνία που ανακοινώνεται από αυτό. Οι αιτήσεις εγκρίνονται από τα αρμόδια όργανα του πανεπιστημίου εφόσον διαπιστωθεί ότι πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται κάθε φορά σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Αναλυτικότερες πληροφορίες παρέχονται από τη διεύθυνση φοιτητικής μέριμνας (<https://merimna.uniwa.gr/>).

9.6 Υγειονομική Υπηρεσία

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 4452/15-02-2017 (Α' 17), άρθρο 31, παρ. 3 «οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι υποψήφιοι διδάκτορες που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο εθνικό σύστημα υγείας (ΕΣΥ) με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον εθνικό οργανισμό παροχής υπηρεσιών υγείας (ΕΟΠΥΥ), κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 33 του ν. 4368/2016 (Α' 83)» μόνο με την χρήση του ΑΜΚΑ τους.

Στο πλαίσιο της αποτελεσματικότερης παροχής πρωτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας τόσο στους φοιτητές του όσο και στο ανθρώπινο δυναμικό του, στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής λειτουργούν ιατρεία τα οποία είναι εγκατεστημένα στις πανεπιστημιούπολεις.

Εκτός από τα ιατρεία τα οποία λειτουργούν σε κάθε πανεπιστημιούπολη, λειτουργούν και εξειδικευμένα ιατρεία σε συνεργασία με μέλη ΔΕΠ τα οποία ανήκουν στη σχολή Επιστημών Υγείας του πανεπιστημίου. Ενδεικτικά, αναφέρεται η λειτουργία των παρακάτω ιατρείων:

- **Γυναικολογικό ιατρείο:** Στο πλαίσιο της λειτουργίας του πραγματοποιούνται πλήρεις εξετάσεις γυναικολογικής υπερηχογραφίας και doppler.
- **Οπτομετρικό- οφθαλμολογικό ιατρείο:** Στο πλαίσιο της λειτουργίας του πραγματοποιούνται οπτομετρήσεις και γενικός οφθαλμολογικός έλεγχος.
- **Ιατρείο υπερηχογραφήματων:** Στο πλαίσιο της λειτουργίας του πραγματοποιούνται υπερηχογραφήματα σώματος και αγγείων.
- **Δερματολογικό ιατρείο:** Στο πλαίσιο της λειτουργίας του διενεργούνται δερματολογικές εξετάσεις.

9.7 Συνήγορος Φοιτητή

Ο θεσμός του συνηγόρου του φοιτητή καθιερώθηκε με σκοπό τη διαμεσολάβηση μεταξύ φοιτητών και καθηγητών ή διοικητικών υπηρεσιών του ιδρύματος, προς αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης, και στόχο την τήρηση της νομιμότητας και τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του ιδρύματος. Ο συνήγορος του φοιτητή δεν έχει αρμοδιότητα σε θέματα εξετάσεων και βαθμολογίας των φοιτητών.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, ο συνήγορος του φοιτητή διερευνά υποθέσεις αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αναφορά φοιτητή και διαμεσολαβεί στα αρμόδια όργανα για την επίλυσή τους. Μπορεί να ζητά από τις υπηρεσίες του ιδρύματος κάθε πληροφορία, έγγραφο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο για την υπόθεση, να εξετάζει πρόσωπα, να ενεργεί αυτοψία και να παραγγέλλει πραγματογνωμοσύνη. Αν διαπιστώσει ότι σε συγκεκριμένη υπόθεση δεν τηρείται η νομιμότητα, ότι παρατηρούνται φαινόμενα κακοδιοίκησης ή διαταράσσεται η εύρυθμη λειτουργία του ιδρύματος, συντάσσει πόρισμα, το οποίο γνωστοποιεί στον καθηγητή τον οποίον αφορά ή την αρμόδια διοικητική υπηρεσία και τον φοιτητή που υπέβαλε την αναφορά, και διαμεσολαβεί με κάθε πρόσφορο τρόπο για την επίλυση του προβλήματος. Ο συνήγορος του φοιτητή μπορεί με πράξη του να θέτει στο αρχείο αναφορά που κρίνεται προδήλως αόριστη, αβάσιμη ή αστήρικτη, ενώ, σε περίπτωση που κρίνει ότι υπάρχουν ενδείξεις για την τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος, διαβιβάζει την υπόθεση στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο.

Αναλυτικότερες πληροφορίες παρέχονται στην ιστοσελίδα του συνηγόρου του φοιτητή (<https://advedu.uniwa.gr/>).

9.8 Γυμναστήριο – Αθλητισμός

Στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής λειτουργούν δύο γυμναστήρια, στην πανεπιστημιούπολη Άλσους Αιγάλεω και στην πανεπιστημιούπολη Αρχαίου Ελαιώνα, όπου οι φοιτητές/φοιτήτριες και το προσωπικό

του πανεπιστημίου μπορούν να ασκούνται καθημερινά εκτός Σαββάτου και Κυριακής. Οι χώροι είναι πλήρως εξοπλισμένοι με όργανα γυμναστικής, ενώ παράλληλα το προσωπικό των γυμναστηρίων καθοδηγεί και επιβλέπει κάθε ενδιαφερόμενο επισκέπτη.

Σκοπός των γυμναστηρίων είναι να προσφέρει ένα ευρύ φάσμα αθλητικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, οι οποίες θα εξασφαλίσουν στους συμμετέχοντες ποιότητα ζωής, καθώς και ψυχική και σωματική υγεία.

Εκτός από τις εγκαταστάσεις των γυμναστηρίων, το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής προσφέρει στους φοιτητές του μια μεγάλη γκάμα αθλητικών δραστηριοτήτων, προσαρμοσμένο στις διαφορετικές ανάγκες και τα ενδιαφέροντα αυτών.

Για τον συντονισμό του συνόλου των αθλητικών δραστηριοτήτων που υλοποιούνται στο ίδρυμά μας συστάθηκε το τμήμα αθλητισμού, το οποίο οργανώνει ποικίλα ομαδικά προγράμματα άθλησης, καθώς και διατμηματικά εσωτερικά πρωταθλήματα (καλαθοσφαίρισης, πετοσφαίρισης, ποδοσφαίρου, σκακιού, επιτραπέζιας αντισφαίρισης κ.ά.).

Αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία των γυμναστηρίων και τη διοργάνωση των αθλητικών δραστηριοτήτων παρέχονται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους από το τμήμα αθλητισμού. Περισσότερες πληροφορίες για την λειτουργία των γυμναστηρίων δίνονται στα τηλέφωνα: Πανεπιστημιούπολη Άλσους Αιγάλεω: 210 5385148 και Πανεπιστημιούπολη Αρχαίου Ελαιώνα: 2105381139

9.9 Πρόγραμμα Erasmus

Το Erasmus+ (ή Erasmus Plus) είναι ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα που συνδυάζει όλα τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό. Στόχο του προγράμματος αποτελεί ο εκμοντερνισμός της εκπαίδευσης, της πρακτικής άσκησης και της εργασίας της νεολαίας στην Ευρώπη, ενώ από το 2015, με τη δράση διεθνής κινητικότητα (international credit mobility, ICM), η ΕΕ υποστηρίζει και παρακινεί τα ευρωπαϊκά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα να συνεργαστούν και να ανταλλάξουν φοιτητές και προσωπικό από όλο τον κόσμο, εκτός Ευρώπης.

Προϋπόθεση για τη συμμετοχή των φοιτητών όλων των κύκλων σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό ή διδακτορικό) είναι να έχουν ολοκληρώσει τα μαθήματα τουλάχιστον του πρώτου ακαδημαϊκού έτους σπουδών και να έχουν πιστοποιημένη γνώση της γλώσσας στην οποία παραδίδονται τα μαθήματα που πρόκειται να παρακολουθήσουν στο πανεπιστήμιο υποδοχής, σε επίπεδο τουλάχιστον B2. Προκειμένου να ενταχθούν οι φοιτητές στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών Erasmus+, καταθέτουν αίτηση στο τμήμα διεθνών ακαδημαϊκών θεμάτων και ανταλλαγής φοιτητών η οποία αξιολογείται βάσει των κριτηρίων και των προϋποθέσεων του προγράμματος. Οι φοιτητές που έχουν επιλεγεί να μετακινηθούν με γλώσσα εκπαίδευσης την αγγλική, γαλλική, ιταλική, ισπανική, γερμανική ή ολλανδική, υποβάλλονται υποχρεωτικά σε διαδικτυακό (online) τεστ αξιολόγησης. Ο φοιτητής απαλλάσσεται από τα μαθήματα που παρακολούθησε και αξιολογήθηκε με επιτυχία στο πανεπιστήμιο υποδοχής και αντιστοιχίζονται σε μαθήματα του κύκλου σπουδών που είναι εγγεγραμμένος. Τα μαθήματα που δεν αντιστοιχίζονται, αναγράφονται στο παράρτημα του διπλώματος που του απονέμεται από το τμήμα.

Η διάρκεια κινητικότητας των φοιτητών για σπουδές σε πανεπιστήμιο υποδοχής είναι από 3 έως 12 μήνες σε κάθε κύκλο σπουδών, ενώ για την πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης η ελάχιστη διάρκεια κινητικότητας είναι 2 μήνες.

Πληροφορίες για το πρόγραμμα Erasmus+ στην ιστοσελίδα <https://erasmus.uniwa.gr/>.

10. Ονομαστικός κατάλογος μελών ΔΕΠ που Συμμετέχουν στο ΠΜΣ

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	Email
1	ΒΑΡΕΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ	gvarel@uniwa.gr
2	ΑΛΕΞΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	d.alexakis@uniwa.gr
3	ΘΕΟΦΙΛΗ ΕΛΕΝΗ	etheofili@uniwa.gr
4	ΒΡΥΖΙΔΗΣ ΙΣΑΑΚ	i.vryzidis@uniwa.gr
5	ΜΗΛΙΩΤΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	c.milioti@uniwa.gr
6	ΤΥΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	yannist@uniwa.gr
7	ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ ΑΡΗΣ	aris.alexopoulos@gmail.com
8	ΜΟΥΣΤΡΗΣ ΚΩΝ/ΟΣ	aris.alexopoulos@gmail.com
9	ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΟΣ	kodafype@yahoo.gr
10	ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	pdimopoulos@upatras.gr
11	ΣΕΜΠΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	isebos@mail.ntua.gr
12	ΣΙΝΟΥ ΜΑΡΩ	msinou@uniwa.gr